

ÅRSREDOVISNING

Internationellt Centrum för Lokal Demokrati

Med tillhörande förvaltningsberättelse

INNEHÅLL

ORDFÖRANDE OCH GENERALSEKRETERARE	3
STYRELSEN	4
ICLD:S LÅNGSIKTIGA UTVECKLING OCH UPPDRAG	5
KÄRNVÄRDEN	6
AGENDA 2030	7
ICLD I SIFFROR	8
ICLD I VÄRLDEN	10
ICLD BERÄTTELSE	12

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

1 ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN	16
2 VÄSENTLIGA HÄNDELSER OCH RESULTAT UNDER VERKSAMHETSÅRET	19
3 SYSTEMATISKT OCH LÅNGSIKTIGT LÄRANDE	27
4 VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT	31
5 RESULTAT OCH STÄLLNING	32
6 FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING	32
7 HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR	32
8 FÖRVALTNING	33
9 ÖVRIG INFORMATION	34

RESULTATRÄKNING	35
BALANSRÄKNING	36
NOTER	37
UNDERSKRIFTER	45
REVISIONSBERÄTTELSE	46

EN UTMANANDE TID

Det är en tid med många betydande utmaningar och förändringar. Stora frågor som kräver svar såväl globalt som lokalt. Militära konflikter, klimatförändringar och ökad fattigdom sätter världssamfundet under press, vilket också får konsekvenser för kommuner och regioner i såväl Sverige som utomlands. Att aktivt arbeta för stärkta demokratiska lokala institutioner är en viktig och i många fall helt avgörande faktor i att lösa de utmaningar som medborgare ställs inför.

De kommunala partnerskapen, med fokus på att dela erfarenheter och stödja en mer demokratisk utveckling, åstadkommer en påtaglig utveckling inom verksamhetens insatsländer men också för svenska kommuner och regioner. De ömsesidiga partnerskapen levererar mätbara positiva resultat för medborgare i både syd och nord. Det anser vi är viktigt att bygga vidare på.

2023 innebar också stora förändringar för ICLD. Ett nytt avtal för strategiperioden 2023–2026 har träffats med Sida. Avtalet sträcker sig för närvarande fram till 31 december 2025. Det nya avtalet beskriver, förutom den nya strategin med en uppdaterad förändringsteori, en helt ny finansieringsmodell samt uppdaterade riktlinjer för kommunala partnerskap. Processen med att ta fram nya riktlinjer och nytt ansökningssystem

präglade inledningen av 2023. Därtill har verksamheten avslutat ett flertal ITP-program under året för att ICLD i stället ska lägga större fokus på att ge utbildnings- och forskningsstöd till de kommunala partnerskap som organiseras inom de olika tematiska nätverken.

Det finns många mörka moln på himlen men insatserna från svenska kommuner och regioner är bildligt talat ljusglimtar av hopp om en bättre framtid och en bättre värld. Det är verkligen på sin plats att tacka alla Er som bidragit med olika insatser under året och vi ser fram emot ett gott samarbete under 2024.

Foto: Fredrika Kraft

Johan Lilja, Generalsekreterare

Lena Langlet, Ordförande

STYRELSEN ICLD

ICLD är en ideell förening. Styrelsen består av föreningens medlemmar som också representerar Sveriges Kommuner och Regioner, Region Gotland och Lunds universitet. ICLD:s verksamhet finansieras av Sida. Verksamheten regleras av nationella och internationella policydokument samt avtal mellan ICLD och Sida.

LENA LANGLET

ORDFÖRANDE

CHEF, SEKTIONEN FÖR
DEMOKRATI OCH STYRNING
Sveriges Kommuner och Regioner

STEFAN DE MAECKER

LEDAMOT

ENHETSCHEF
Region Gotland

TOMAS BERGSTRÖM

LEDAMOT

UNIVERSITETSLEKTOR
Lunds Universitet

MARCUS HOLMBERG

LEDAMOT

CHEF, EU OCH INTERNATIONELLA SEKTIONEN
Sveriges Kommuner och Regioner

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Region
Gotland

LUNDS UNIVERSITET

Sida

ICLD:S LÅNGSIKTIGA UTVECKLING OCH UPPDRAG

ICLD:s verksamhet styrs av det övergripande målet att skapa förutsättningar för människor som lever i fattigdom att förbättra sina levnadsvillkor utifrån ett rättighetsperspektiv. Den långsiktiga inriktningen är att arbeta för en stärkt lokal demokrati, byggd på kunskap och erfarenhet, med ambitionen att medverka till en jämlik och hållbar värld.

Uppdraget för verksamheten är att främja lokal demokrati i ekonomiskt och demokratiskt svaga länder genom ett kunskapsutbyte mellan svenska kommuner/regioner och internationella motsvarigheter. Kunskapsutbytet förstärks genom behovsanpassade utbildningsinsatser samt på forskning av decentralisering och lokal demokrati utifrån ett internationellt perspektiv

ICLD:S PRINCIPIELLA INSTÄLLNING TILL SITT UPPDRAG

ÖMSESIDIGHET

Ömsesidighet i samarbetet är en förutsättning för långsiktigt bestående resultat. Demokratisk utveckling stimuleras av erfarenhetsutbyten mellan jämbördiga parter, i samverkan där båda är såväl givare som mottagare av kunskap och erfarenhet.

LOKALT FÖRANKRAD, ERFARENHETS- OCH FORSKNINGSBASERAD

En social, ekonomisk och miljömässig hållbar utveckling kräver beslut och konkreta åtgärder på både internationell, nationell och på lokal nivå. Trots att det som sker lokalt kan både hämmas och främjas av nationella beslut ser ICLD det lokala ägarskapet av såväl problemdefinitioner som lösningar som en förutsättning för att nå målen. Därför stödjer ICLD initiativ som tagits av de direkt berörda. Detta innebär i praktiken att projekt inom ramen för de kommunala partnerskapen främst inom etablerade tematiska nätverk

som aktiv stöds av skräddarsydda internationella utbildningsprogram. Projekten har primärt identifierats av aktörerna i samarbetsländerna eller i samverkan med sina svenska motsvarigheter. Även när det gäller forskning så uppmuntras projekt som drivs av eller i samarbete med, forskare i samarbetsländerna.

TEORETISK KUNSKAP OCH SYSTEMATISK ERFARENHET

ICLD ser både teoretisk kunskap och systematiserad praktisk erfarenhet som väsentliga för lokal utveckling. ICLD:s verksamhet bygger på användandet av sådan kunskap och erfarenhet i både kommunala partnerskap och i utbildningsprogrammen. Här möter deltagarna i partnerskapen den praktiska erfarenheten från olika kontexter, erhåller relevanta utbildningsinsatser och delges forskningsbaserad kunskap. Inom det breda fältet decentralisering, lokal demokrati och utveckling finns betydande forskning. Genom att ICLD knutit till sig välrenommerade forskare, samt stödjer forskning med frågeställningar inom verksamhetsområdet, kan aktuell forskning naturligt integreras i organisationens och partnerskapens arbete. ICLD utgår från att lärande och erfarenheter hos enskilda individer inom avgränsade projekt har förmåga att verka långsiktigt. Särskilt viktigt är det att projekt och enskilt lärande kan omvandlas till organisatoriskt lärande och långsiktig förändring av institutionerna.

ICLD:S KÄRNVÄRDEN

Demokratis fundament bygger på yttrandefrihet, tryckfrihet, mötesfrihet, allmän och lika rösträtt, likhet inför lagen och principen om icke-diskriminering. ICLD:s kärnvärden baseras på fundamenten till en god lokal demokrati och uttrycks i följande rubriker: jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande.

JÄMLIKHET

Medborgare ska behandlas på ett inkluderande och rättvist sätt. Alla medborgare ska ha lika möjlighet att uttrycka sina behov och bli beaktade utifrån sina olika förutsättningar. Insatser för att säkra att ingen diskriminering och inga kränkningar sker, och som beaktar utsatta grupperns behov med särskilt fokus på kvinnors ställning, är exempel på åtgärder som ses som framgångsfaktorer.

Makt och ansvarsrelationer måste vara tydliga för en välfungerande demokrati. Det ska finnas möjligheter till sanktioner och ansvarsutkrävande.

DELAKTIGHET

Lokala och regionala politiskt styrda organisationer har ett ansvar att aktivt verka för hög delaktighet i lokala beslutsprocesser som rör utformandet av offentlig verksamhet och tjänster. Centralt är olika sätt att öka deltagandet i beslutsprocesserna men också att hitta former för ökat inflytande över viktiga sakfrågor. Exempel på steg i denna riktning är utveckling av instrument för ökad dialog, större lyhördhet och anpassning till medborgarliga behov.

TRANSPARENS

Öppenhet i beslutsfattandet, i beslutsprocesser, i planering och vid policy utformning inom offentlig verksamhet är av avgörande betydelse för att människor på ett välinformerat sätt ska kunna delta i lokala frågor, och är således ytterligare ett kärnområde för en socialt hållbar lokal demokrati. För medborgarna innebär ökad transparens att politiker och tjänstepersoner agerar öppet och förutsägbart. Åtgärder som säkrar ökad insyn, öppenhet och förutsägbarhet är därför önskvärda för stärkt lokal demokrati.

ANSVARSUTKRÄVANDE

Makt och ansvarsrelationer måste vara tydliga för en välfungerande demokrati. Det ska finnas möjligheter till sanktioner och ansvarsutkrävande. Eftersom det inte är möjligt för medborgare att alltid direkt delta i beslutsfattandet så måste ansvar synliggöras så att detta kan utkrävas under pågående processer, inte endast vid val. Att tillhandahålla information som visar hur beslut fattas, vem som är ansvarig, hur medborgarna kan överklaga beslut och som ger möjlighet att veta vad som blir konsekvenserna när felaktigheter sker är för ICLD tecken på att organisationerna ger medborgarna ökad möjlighet till ansvarsutkrävande.

För att tackla våra lokala utmaningar behöver kommuner robusta demokratiska institutioner som kan möta medborgarnas rätt till inflytande i frågor som berör deras vardag.

Här kan svenska kommuner och regioner spela en avgörande roll för demokratiutvecklingen och genomförandet av Agenda 2030 internationellt.

ICLD har utvecklat ett flertal tematiska nätverk av kommunala partnerskap som arbetar för att demokratiskt adressera utmaningar kopplat till specifika mål inom Agenda 2030, så som klimat, hälsa och jämställdhet. De olika tematiska nätverken genomför sina insatser i länder inom fyra geografiska kluster, Europa, Östra Afrika, Södra Afrika och Latinamerika. Genom detta kan ICLD stärka det lokala bidraget till Agenda 2030.

Deltagarna i de tematiska nätverken knyter till sig relevant kunskap inom förändringsområdet, för att ge sina förändringsprojekt den kompetens som krävs för att projektet ska nå starka resultat utifrån sina planerade mål. ICLD:s stöd genom utbildningsprogram och forskning är två viktiga och centrala verktyg till kommunerna inom nätverken. Forskningen har alltid en tydlig koppling till de förändringsprojekt som de kommunala partnerskapen är engagerade i. Syftet är att forskningen om lokal demokrati ska gå från teori till policy och praktisk förändringsorienterad implementering i kommunerna.

Kommunerna inom partnerskapen utvecklar sin projektplan tillsammans utifrån ömsesidig nytta. Kommunerna använder sig av en utvecklad förändringsledning genom ett verktyg för problemorienterad projektplanering (POPP). Verktöget används av samtliga kommuner inom det tematiska nätverket för att få stöd för ett starkt resultatinriktat utvecklingssamarbete.

De globala målen har fokus på att skapa en hållbar värld där människor kan leva och verka under anständiga förhållanden och i frihet göra sina livsval, samtidigt vara varsam mot den planet bo vilken vi alla bor. Agenda 2030 beslutades globalt av FN, men stora delar av agendan kan endast förverkligas om det genomförs på lokal nivå. Därför är Agenda 2030 lika mycket en lokal angelägenhet som en global.

Kunskapen om Agenda 2030 är på en hög nivå i svenska kommuner och regioner. Det finns en uttalad vilja att utveckla sin styrning mot att uppfylla målen inom den egna kommunala verksamheten. Det finns också en stor medvetenhet om att Agenda 2030 kräver insatser även utanför den egna kommunen och de egna nationsgränserna för att kunna åstadkomma en verklig hållbar förändring.

Att investera och kapacitetsutveckla lokala myndighetsutövare skapar förutsättningar för fria, välfungerande demokratiska samhällen. Det ger bättre levnadsvillkor för medborgare i ICLD:s insatsländer som lever i fattigdom och förtryck, vilket är ett av de viktigaste målen för svenskt bistånd.

ICLD I SIFFROR

TOTALT 130 ENGAGERADE KOMMUNER I VÄRLDEN

87

**INTERNATIONELLA
KOMMUNER**

42

**SVENSKA KOMMUNER
OCH REGIONER**

Under 2023 var 129 svenska och internationella kommuner aktiva inom ICLD:s programverksamhet. Av dessa var 42 svenska kommuner och regioner.

Länder engagerade (21 + Sverige):

Europa: Albanien, Bosnien och Hercegovina, Georgien, Kosovo, Litauen*, Serbien, Turkiet, Ukraina.

Afrika: Botswana, Kamerun, Kenya, Malawi, Namibia, Sydafrika, Tanzania, Uganda, Zambia, Zimbabwe.

Asien: Filippinerna, Kina, Vietnam.

*Litauen ingår i trepartsarbete med Ukraina

24 kommuner har via ICLD fått stöd av forskare i sina lokal-demokratiska utmaningar.

BEVILJADE MEDEL FÖR KOMMUNALA PARTNERSKAP 2016-2023

155 MILJONER

2368 MEDBORGARRÖSTER OM LOKAL DEMOKRATI

ICLD har under 2023 genomfört medborgarintervjuer sk. Citizens Report Card, CRC, med 2368 respondenter i sju olika kommuner i Afrika.

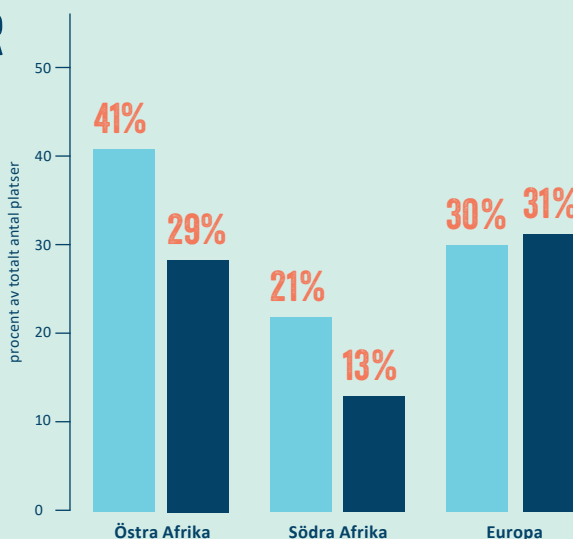
Mellan åren 2016-2023 har 26 forskningsprojekt genomförts och fler än 100 publikationer och video policy briefs har publicerats.

REPRESENTATION AV KVINNOR I BESLUTANDE ORGAN

ICLD arbetar för att främja jämställdhet i våra samarbetsländer och stärka kvinnors möjlighet till politisk representation.

Enligt ICLD:s strategi 2023-2026 ska vi i samtliga insatsländer bidra till en signifikant och mätbar ökning av kvinnor i beslutande organ. Noterbart är att i såväl ICLD:s insatskommuner som generellt finns behov av stora insatser för att uppnå jämställdhet av den politiska representationen.

De ljusblå staplarna är snittet i de kommuner där ICLD verkar och de mörkblå är snittet enligt UN Women's statistik för samma länder i de regionerna.

ICLD I VÄRLDEN

ICLD:S PRIORITERADE INSATSLÄNDER

Serbien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Ukraina, Colombia, Guatemala, Botswana, Sydafrika, Zambia, Zimbabwe, Kenya, Tanzania, Uganda

ÖVRIGA LÄNDER MED VERKSAMHET

Kina, Vietnam, Albanien, Georgien, Turkiet

LEDARSKAPSPROGRAM FÖR POLITIKER SOM ÄR KVINNOR

Bosnien-Hercegovina, Filippinerna, Namibia, Malawi, Kamerun, Sydafrika, Uganda, Ukraina, Zambia

ICLD I SVERIGE

- 42 kommuner engagerade i kommunala partnerskap

GUATEMALA

COLOMBIA

LATINAMERIKA

Colombia, Guatemala

ICLD I LATINAMERIKA

- 68 kommuners jämställdhetsarbete kartlagt i 2 förstudier
- 11 internationella kommuner har deltagit i rekrytering till nya partnerskap
- 1 avsiktsförklaring med universitet
- 2 mentorer rekryterade inför utbildningsprogrammet
- Nätverk: Jämställdhet

EUROPA

BOSNIEN OCH
HERCEGOVINA
SERBIEN, UKRAINA,
KOSOVOGOTLAND
ICLD:s huvudkontorBOSNIEN OCH
HERCEGOVINA

SERBIEN

UKRAINA

TURKIET

GEORGIEN

ALBANIEN

KINA

VIETNAM

FILIPPINERNA

KAMERUN

UGANDA

KENYA

TANZANIA

ZAMBIA

MALAWI

NAMIBIA

BOTSWANA

ZIMBABWE

SYDAFRIKA

ASIEN

KINA, VIETNAM

ICLD I EUROPA

- 18 engagerade kommuner varav 8 med partnerskap
- 4 fullskaliga partnerskap
- 3 förberedelser inför nya projekt
- 2 forskningsprojekt
- 3 avsiktsförklaringar med universitet
- Nätverk: Demokratisk resiliens

ICLD I ASIEN

- 5 engagerade kommuner varav 4 med partnerskap
- 4 fullskaliga partnerskap
- 1 forskningsprojekt
- 1 avsiktsförklaring med universitet

SÖDRA AFRIKA

BOTSWANA, SYDAFRIKA, ZIMBABWE, ZAMBIA

ICLD I SÖDRA AFRIKA

- 35 engagerade kommuner varav 20 med partnerskap
- 14 fullskaliga partnerskap
- 7 förberedelser/breddning inför nya projekt
- 1 forskningsprojekt
- 9 avsiktsförklaringar med universitet
- 3 avsiktsförklaringar med kommunförbund
- Nätverk: Mänskliga rättigheter, MR; MR med ungdomsfokus.

ÖSTRA AFRIKA

KENYA, UGANDA, TANZANIA

ICLD I ÖSTRA AFRIKA

- 28 engagerade kommuner varav 16 med partnerskap
- 16 fullskaliga partnerskap
- 3 förberedelser inför nya projekt
- 8 forskningsprojekt
- 5 avsiktsförklaringar med universitet
- 1 avsiktsförklaring med kommunförbund
- Nätverk: Klimat; Hållbar framtid

BORÅS OCH VRACAR VILL ÖKA INFLYTANDE FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

”Det är så roligt att se att vårt projekt verkligen ger resultat och vi är så stolta över vår samarbetspartner

Herawati Iskandar Nowak, Borås kommun.

Partnerskapsprojektet mellan Borås och kommunen Vračar i Serbien arbetar för att öka inflytande och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Halvvägs in i projektet finns redan goda och konkreta resultat att visa upp.

I Borås finns ett etablerat funktionshinderråd som samverkar med civilsamhället för att förbättra tillgängligheten i kommunen. I Vračar har det inte funnits någon organisation på plats för detta arbete. Deras primära utmaning har därför varit att sätta struktur för arbetet och funktioner inom organisationen. En milstolpe har varit implementering av ett funktionshinderråd. Något som alltså redan, halvvägs in i projektet, blivit verklighet. När Borås besökte Vračar i september 2023 fick de nämligen ta del av det nyimplementerade funktionshinderrådet. I rådet ingår personer från olika nämnder, arbetsförmedling samt olika NGO's.

Projektet har även spridits till närliggande kommuner såsom Savski venac, Obrenovac-Belgrade City, City of Novi Sad och kommunen Svilajnac.

– Att med vår kunskap i Borås kommun, faktiskt kunna bidra till att förbättra Vračar och på sikt delar av hela Serbiens lokala arbete för personer med funktionsnedsättning är ju fantastiskt!

säger Herawati Iskandar Nowak, funktionshinderkonsulent i Borås kommun och projektledare i partnerskapet.

De båda projektledarna i partnerskapet: Herawati Iskandar Novak, Borås och Irena Lakobrija, Vračar. Foto: Vračar Municipality.

FAKTA

Partnerskapsprojektet "Accessibility – organisation policy, structure and practice" mellan kommunerna Borås och Vračar i Serbien pågår mellan 2022-2024.

JÖNKÖPING OCH STELLENBOSCH MOT KÖNSRELATERAT VÅLD

” Jag har hopp och tro på att kvinnor i framtiden kommer att kunna försvara sig själva och att de kan överleva utan en partners förmyndarskap

Mary Nkopane, Stellenbosch kommun.

Flera av de kommunala partnerskapsprojekten arbetar för jämställdhet och mot könsrelaterat våld. Ett av dessa är projektet mellan Jönköping och Stellenbosch i Sydafrika.

I deras kommunala partnerskapsprojekt fokuserar de båda kommunerna på att stärka sina organisatoriska kapaciteter när det gäller att arbeta med könsbaserat våld, GBV. Genom utbyte och lärande mellan kommunerna har de höjt sin kunskap om problemet. De har även fått en ökad förståelse för de sociala normer som driver våldet. Projektet ger inte bara resultat inom kommunerna utan även inom samhället, där medvetenhet om våld kan leda till ett samhälle fritt från det.

Könsbaserat våld är en kränkning av rättigheter; rätten att bestämma över sin egen kropp, rätten till liv, frihet och personlig säkerhet, rätten att inte utsättas för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller straff, bland annat. Det går utöver fysiskt och sexuellt våld; det handlar också om underordning och kontroll. Detta hindrar en från att ha lika möjligheter att delta i samhället, vilket är en grundläggande princip för demokratin.

Mary Nkopane är en av deltagarna i det kommunala partnerskapet mellan Stellenbosch och Jönköpings kommun. Hon har lång erfarenhet av att arbeta med GBV i sin kommun. Som rådgivare i Stellenbosch kommun lyfter hon nu frågan i kommunfullmäktige med målet att stärka deras kapacitet att hantera problemet.

Deltagare i partnerskapet Jönköping – Stellenbosch. Mary Nkopane i mitten. Foto: Alice Hansson.

FAKTA

Partnerskapsprojektet "Human Rights 2.0" mellan kommunerna Jönköping i Sverige och Stellenbosch i Sydafrika pågår mellan 2023-2025. Partnerskapet ingår i nätverket för mänskliga rättigheter.

STOCKHOLM OCH JINJA ÖKAR BARNES DELAKTIGHET OCH RÄTTIGHETER INOM SJUKVÅRD

Rätten till jämlik hälsa är i allra högst grad en demokratifråga. Att garantera tillgång till sjukvård och att minska ojämlikheter är grundläggande för att säkerställa universella mänskliga rättigheter. Det har Region Stockholm genom Astrid Lindgrens barnsjukhus och staden Jinja i Uganda tagit fasta på inom sitt kommunala partnerskap där de driver flera projekt med fokus på barns behov och rättigheter.

De två ideella organisationerna *Pediatric Health Initiative* i Sverige och *Busoga Health Forum* i Uganda är också knutna till partnerskapsarbetet för att på ett så bra sätt som möjligt implementera de förbättringar som föreslås.

Projektteamen har identifierat hur det med enkla medel och ändrade rutiner kan göras stora förbättringar i Jinja.

”Den stora resursbristen kan vi inte göra något åt, men vi kan bidra till att stärka rutiner för barnsjukvården i landet!”

Det säger Helena Hildenwall, forskare i global hälsa, barnläkare på Karolinska Universitetssjukhuset och svensk projektledare för samarbetet med Jinja.

Helena berättar att de arbetar aktivt i projektet med att stötta sjukvårdspersonalen i Uganda att identifiera små förändringar som kan göras för att skapa förbättringar och förutsättningar för att

Dr. Emmanuel Tenywa (mitten) är chef för barnsjukhuset i Jinja
Foto: Busoga Health Forum.

implementera nya rutiner och metoder för bättre vårdkvalitet. Ett av projekten har genomfört en utvärdering av barnakutsjukvården på sjukhus i hela Busogaregionen för att identifiera huvudsakliga hinder för att ge vård med god kvalitet och huvudsjukhuset i Jinja är tänkt att fungera som en framtida ”training hub”.

En rad utbildningsinsatser har redan genomförts, även för vårdgivare. Den ugandiska projektgruppen kommer framöver att fungera som barnrättsambassadörer och stödja såväl inom det egna sjukhuset och personal på andra vårdinrättningar inom det egna sjukhuset och personal på andra vårdinrättningar inom regionen.

FAKTA

Partnerskapet Region Stockholm och Jinja City samarbetar inom fyra projekt på temat: ”Child Thrive: Neonatology, Child Rights, Emergency care & Child Neurology.” Projektet pågår mellan 2023-2025. Partnerskapet ingår i nätverket för Jämlik hälsa.

BORGMÄSTARE TRINA STÄRKER SITT LEDARSKAP GENOM ICLD:S PROGRAM

” Programmet har öppnat mina ögon för vad som är möjligt, särskilt i min kommun. Jag hoppas vara en förespråkare för demokrati, jämlikhet och kvinnors rättigheter

Trina Firmalo-Fabic, Filippinerna.

Trina Firmalo-Fabic. Foto: Jim Enström.

ICLD driver sedan ett antal år tillbaka ett internationellt utbildningsprogram för politiker som är kvinnor från hela världen.

Programmet syftar till att utveckla och stärka kvinnorna i sitt ledarskap. Utbildningen varar ett år och sker i samarbete med SKR. Ett antal svenska lokalpolitiker (regionråd, kommunstyrelseordföranden eller oppositionsråd) agerar även som mentorer till deltagarna. Under 2023 deltog 18 borgmästare från 9 olika länder i tre världsdelar.

Trina Firmalo-Fabic, borgmästare i Odiongan, Romblon, Filippinerna, är en av dessa.

Hon är en drivande kraft sedan 2016, och är för närvarande i sin tredje mandatperiod.

Trina ansökte till ICLD:s program för att utveckla sina egna ledaregenskaper men också för att utbyta erfarenheter och lära av andra i samma position, såväl likheter som skillnader, för att kunna reflektera över den egna kontexten. Trina tycker att hennes deltagande i programmet har fördjupat och breddat hennes perspektiv på ledarskap.

- Programmet har gett mig insikter från deltagare över hela världen, säger Trina Firmalo-Fabic.

Vice borgmästare Nso Delphine Laika från Kamerun, Trina Firmalo, Filippinerna och sydafrikanske borgmästaren Nomvuyo Patrici Mposelwa. Foto: ICLD.

WOMEN POLITICAL LEADERSHIP

Det 12 månader långa programmet fokuserar på att utveckla politiska ledarskapsfärdigheter och är öppet endast för kvinnliga politiker på lokal och regional nivå i något av de OECD- DAC-listade ODA-länderna. Målet är att stärka demokratin i de organisationer som deltar i utbildningen, främst genom att stärka politikern själv samt att stärka kvinnliga politiker generellt för att vara goda förebilder och för att öka deltagandet av underrepresenterade grupper i beslutande organ. Utbildningen genomförs i samarbete med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE 2023

1. ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD), 802441-7480, är en ideell förening med säte i Visby. Medlemmar i föreningen är Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), som har ett särskilt mandat reglerat i föreningens stadgar, Lunds universitet och Region Gotland.

ICLD:s verksamhet ska bidra till att kommuner och regioner ger alla medborgare jämlika möjligheter till inflytande över utformandet av offentlig verksamhet. Vägen dit går via väl fungerande, demokratiska lokala och regionala politiskt styrda organ. Verksamheten bedrivs i ett tjugotal länder i främst Afrika och Europa samt med enskilda kvarvarande kommuner i Asien. Det regionala klustret i Asien har ersatts till förmån för att etablera kommunala partnerskap i Latinamerika. ICLD verkar genom tre verksamhetsgrenar: Kommunalt partnerskap (KP), Internationella utbildningsprogram (IU) och Kunskapscentrum (KC).

År 2023 utgjorde det första insatsåret inom ramen för ICLD:s avtal med Sida för strategiperioden 2023–2026.

ORGANISATIONENS SYFTE OCH MÅL

ICLD är en aktör inom det svenska utvecklings-samarbetet, med en särskild uppgift att förmedla Sida-medel till svenska kommuner och regioner för att bedriva internationellt lokalt demokrati-arbete. ICLD:s syfte är att genom kommunala partnerskap bidra till en rättvis och hållbar global utveckling som skapar förutsättningar för människor i multidimensionell fattigdom att förbättra sina levnadsvillkor. ICLD:s mål för strategiperioden 2023–2026 är att öka medborga-

rinflytandet genom att stärka lokala och regionala politiskt styrda organisationer för att ge ökade möjligheter för medborgare att ha inflytande i det beslutsfattande som berör dem. ICLD:s insatser ska bidra till att marginaliserade grupper och ungdomar får mätbart ökat inflytande, en signifikant och mätbar ökning av kvinnor i beslutande organ och bedriver sin verksamhet på ett öppet och tydligt sätt, med möjlighet till ansvarsutkrävande.

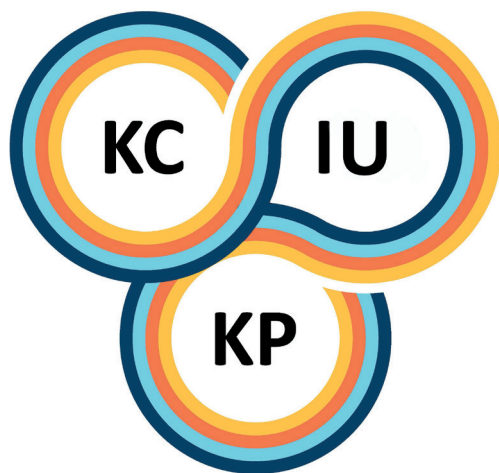
För att uppfylla ICLD:s mål krävs att politiker och tjänstepersoner på lokal nivå i samarbetsländerna har ökat sin kunskap att verka för en lokaldemokratisk utveckling och att de har möjlighet att institutionalisera denna kunskap i sina organisationer. ICLD:s insatser ska bidra till att organisationerna i samarbetsländerna ger alla medborgare lika möjligheter till inflytande över utformandet av offentlig verksamhet.

Detta finns tydligt beskrivet i ICLD:s förändringsteori som bygger på att en positiv demokratisk utveckling sker genom insatser som stärker individuella tjänstepersoners och politikernas kunskap om och kapacitet att verka för demokratiska kärnvärden inom sin organisation. Genom att ICLD främjar dessa individers förmåga att påverka sin organisations värderingar, policies och arbetsmetoder så kan demokratiska kärnvärden varaktigt institutionaliseras. När organisationen agerar i linje med dessa kärnvärden gentemot medborgare ökar deras möjligheter att utöva sina demokratiska rättigheter. Kan medborgare utöva sina rättigheter och påverka frågor som rör deras vardag så har de också förutsättningar att förbättra sina egna levnadsvillkor.

VERKSAMHETENS ENHETER

ICLD strävar efter att vara en evidensbaserad och lärande organisation. De tre verksamhetsgrenarna samverkar i allt större utsträckning inom tematiska nätverk där enheterna gemensamt bidrar till de olika tematiska nätverkens mål.

Varje enhet har sin specifika uppgift för att stödja de svenska kommunerna och regionerna i sitt partnerskap med sina motsvarigheter i samarbetsländerna. Enheten kommunala partnerskap möjliggör strukturerade utbyten och ömsesidigt lärande mellan beslutsfattare och tjänstepersoner inom partnerskapen samt vidareförmedlar finansiering och kvalitetssäkrar projektdesign. Den internationella utbildningsenheten erbjuder anpassade utbildningsprogram för de politiker och tjänstepersoner som deltar i de tematiska nätverken. Kunskapscentrum stödjer, samlar och sprider forskning inom området lokal demokrati med särskilt fokus på att ge stöd till de kommunala partnerskapen. Utbildningsenheten bedriver också ett ledarskapsprogram för kvinnliga borgmästare inom hela OECD-DAC området.

ENHETERNA I SIFFROR

Flerårsjämförelse	2023	2022	2021	2020
-------------------	------	------	------	------

KP

Utbetalningar (msek)	18,9	9,5	13,5	20,6
Handlagda ansökningar	17	36	24	32
Beviljade ansökningar	13	36	22	31
Pågående partnerskap	38	43	42	39

IU

Pågående utbildningsprogram (fristående och nätverk)	6	9	11	9
Aktiva deltagare	153	218	265	240
Aktiva team	64	70	90	93
Deltagare i alumninätverk	184	131	137	-
Slutrapporterade förändringsprojekt	24	34	30	28
Länder representerade	17	17	19	14

KC

Publikationer	21	27	18	1
Forskningsprojekt initierade	10	5	2	0
Kommuner som konsulterat medborgare med stöd av ICLD	12	-	-	-
Fältstudiestipendier	8	11	11	0

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

**BETYDANDE SAMARBETEN OCH VIKTIGA
EXTERNA RELATIONER**

ICLD har sedan föreningens start finansierats av Sida. Etableringen av ICLD år 2008 grundas på ett regeringsuppdrag till Sida. ICLD ser sig som en viktig och central del i det svenska demokratibiståndet och verkar i hög grad utifrån Sidas antagna landstrategier och särskilda fokusområden.

De viktigaste aktörerna inom ICLD:s utvecklingsinsatser är det nära samarbetet med 42 svenska kommuner och regioner inom programmet kommunala partnerskap.

ICLD samverkar nära med SKR som innehar ordföranderollen i styrelsen och med SALAR International. De deltar som medlemmar i ICLD:s partnerskapsråd för att hantera ansökningar och bidrar även till ICLD:s utbildningsprogram för kvinnliga politiker. Under SKR:s internationella dag 2023 höll ICLD ett digitalt pass.

Genom nära samarbete med Lunds universitet har ICLD utvecklat ett vidare nätverk med ett flertal viktiga aktörer. Av dessa har samarbetet med Raoul Wallenberg Institute (RWI) en särskilt viktig roll genom att stärka partnerskap och utbildningsprogram med expertis kring skydd av mänskliga rättigheter.

För att bredda ICLD:s forskningsnätverk och stärka kopplingen mellan forskare och praktiker så samarbetar ICLD med universitet i samarbetsländerna. Under 2023 hade ICLD avsiktsförklaringar med 19 universitet utspridda över fyra regioner.

Kommunförbund i samarbetsländerna har identifierats som en särskilt viktig aktör för att bidra till ICLD:s informationsinhämtning och kontaktnätverk samt för att kunna möjliggöra spridning av användbara resultat från programverksamheten till fler kommuner. ICLD har under året haft avsiktsförklaringar med fyra kommunförbund och samarbetar även med ett flertal ytterligare kommunförbund.

ICLD avslutade under 2023 ett viktigt samarbete med Sida Partnership Forum (SPF) om informations- och kommunikationsinsatser för att stärka förutsättningarna för svenska kommuner och regioner att kommunicera om svenskt utvecklingssamarbete i Sverige.

Ett projektsamarbete med Svenska FN förbundet och SKR kring kommunikation om Agenda 2030, som kallades ”Glokala Sverige”, avslutades under 2023.

ICLD ingår i de internationella nätverken DeLog och UCLG CIB som aktiva medlemmar och är återkommande samarrangör av vissa evenemang. Utöver kunskap och värdefulla kontakter erbjuds viktiga plattformar för erfarenhetsutbyten och samarbeten internationellt.

ICLD har utvecklat ett flertal tematiska nätverk där ett antal viktiga samlingsorganisationer har knutits närmare verksamheten. Dessa bidrar till att stödja partnerskapen med tematisk expertis, däribland finns ICLEI, UN-Habitat, UNCDF och Stockholm Environment Institute (SEI).

ICLD konsulterar de svenska ambassaderna i samarbetsländerna i samband med att nya projekt inom programmet för kommunala partnerskap ska genomföras och samverkar i vissa gemensamma insatser, så som att samarrangera ”ICLD Local Democracy Talks”.

Local Democracy Talks i Botswana mars 2023. Foto: ICLD.

2. VÄSENTLIGA HÄNDELSE R OCH RESULTAT UNDER VERKSAMHETSÅRET

Under 2023 pågick 97 projekt i 22 länder. I projekten deltog 87 internationella kommuner. Genom kommunala partnerskap var 42 svenska kommuner och regioner engagerade i 51 unika samarbeten med internationella motparter, varav 38 var fullskaliga partnerskap med pågående projekt och övriga 13 var förberedelser inför nya projekt eller spridning av resultat från avslutade projekt.

OMVÄRLDSHÄNDELSE R

Under 2023 förändrades den internationella Sverige bilden på ett negativt sätt. Ett flertal olika händelser som väckte negativa omvärldsreaktioner utspelade sig i Sverige. Dessa uppfattades som sanktioner av det svenska samhället och den svenska staten. Sveriges yttrande- och religionsfrihet tolkades som stöd till aktörer att genomföra kränkande handlingar. Reaktionerna ledde till ett flertal upprörda demonstrationer utanför svenska ambassader och attacker mot svenskar utomlands, där den dödliga attacken mot svenskar i Bryssel visade på att dessa terrorhot måste tas på stort allvar. I spåren av detta genomförde ICLD en säkerhetsutbildning av all resande personal, och uppdaterade sitt säkerhetsprotokoll utifrån en ny hotbild.

Rysslands angreppskrig mot Ukraina fortsatte med oförminskad styrka. ICLD har ett stort antal relationer till aktörer i Ukraina och har upprätthållit verksamhet i landet genom flera partnerskap och medverkande team i ett utbildningsprogram med tematik kring mänskliga rättigheter.

Svenska kommuner och regioner fick allt större ekonomiska utmaningar under året som krävde mer fokus på kärnverksamhet. Det har gjort det svårare för många kommuner att politiskt motivera ett ytterligare engagemang som innebär att medarbetare och politiker måste avsätta tid till projekt som ligger utanför den direkta kärnverksamheten. Dock har det funnits stort intresse

från många kommuner att engagera sig i kommunala partnerskap i Ukraina, vilket fått positivt genomslag i ICLD:s rekryteringsinsatser.

Regeringens reformagenda presenterades i december 2023 och lyfter redan i inledningen att fokus för det framtida biståndet är att åstadkomma förändring genom att verka för fria, välfungerande demokratiska samhällen. Den inriktningen ligger i linje med ICLD:s kärnuppdrag. Agendan lyfter också att utöver ett starkt engagemang i Ukraina ska biståndet geografiskt vara starkt i Afrika, Asien och Latinamerika. ICLD drar slutsatsen att även fortsättningsvis finns det ett stort fokus på frågor som är centrala för verksamhets kärnuppdrag kring att skapa starka demokratiska institutioner närmast medborgarna.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE R

KOMMUNALA PARTNERSKAP

För att stärka möjligheterna för partnerskap att åstadkomma hållbara lokaldemokratiska resultat arbetar ICLD:s tre enheter enligt en integrerad arbetsmodell, ICLD Approach. Den genomförs främst genom anpassat stöd till kommunala partnerskap inom fem nätverk. Totalt ingick 26 av 51 samarbeten inom programmet i något av nätverken under året.

Under nätverksträffar får deltagarna möjlighet till ömsesidigt utbyte och lär sig mer om kopplingen mellan lokal demokratiutveckling och det specifika tematiska området för deras projekt. Utbildningarna ger deltagarna stöd att planera resultat inriktade projekt baserat på planeringsverktyget POPP. Ett nytt nätverk startades under 2023 inriktat på partnerskap som arbetar med klimatåtgärder i östra och södra Afrika. Vid en nätverksträff under november i Kisumu, Kenya fick deltagarna stöd att genomföra en sårbarhetsanalys om vilka grupper i kommunerna som är mest sårbara för klimatförändringar och hur partnerskapens projekt kan bidra till att mildra effekterna för dessa grupper. Liknande analyser har gjorts i andra nätverk. Deltagarna i nätverket

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

Hållbar framtid i Östafrika sågs vid en nätverksträff i Nairobi i september och fick då applicera teoretiska modeller och praktiska verktyg för hur de kan öka barns möjligheter att delta i beslutsfattande på jämlika villkor. Utifrån dessa modeller kunde kommunerna granska sina egna delaktighetsprocesser samt presentera och ge feedback på varandras resultat och projektplaner. Dessa anpassade insatser gentemot partnerskapen möjliggörs av att ICLD knyter nätverket till externa aktörer och relevant expertis inom både demokrati och den specifika nätverkstematiken.

Partnerskapen i nätverken genomför även holistiska analyser av projektets bredare påverkan. Inom nätverket för mänskliga rättigheter i södra Afrika genomförde partnerskapen en kartläggning av sitt projekts inverkan på Agenda 2030 genom ett SDG Impact Assessment-verktyg. Syftet är att fördjupa deltagarnas kunskap om hur de kan arbeta med målsynergier för att minska målkonflikter. Nätverken jämlik hälsa i Östafrika och mänskliga rättigheter i Södra Afrika prövade under varsin nätverksträff en strukturerad metod för att presentera resultat från projekten och kunna få kollegial feedback på sitt projekt från övriga kommuner inom nätverket. Metoden ger både möjlighet till feedback och skapar en naturlig rapporteringspunkt som partnerskapen vill ha uppnått nya resultat inför.

För nätverket jämlik hälsa har stödet från ICLD till kommunerna inneburit att de har kunnat inkomma med fler projektansökningar och utvecklat sina projekt till att kombinera ett kliniskt fokus med rättighetsfrågor och ett lokaldemokratiskt perspektiv. Samtliga partnerskap har redan eller ska med stöd från ICLD konsultera medborgare i sin kommun genom en Citizen Report Cards-enkät. Enkäterna ger kunskap om medborgares syn på den lokala demokratin och hälso- och sjukvård, vilket ger kommunerna ett verktyg att stärka medborgarperspektivet i sina projekt.

Partnerskap som är verksamma utanför nätverken har blivit introducerade till nya tillgängliga

verktyg och förändringar i programmet. Detta har skett vid löpande kontakter under året och vid särskilda digitala informationsträffar. Enheten KP har haft en tätare kontakt med dessa partnerskap genom terminsvisa avstämningar för att identifiera möjliga stödbehov. Genom att ICLD har utökat utbudet av digitala kurser har relevant utbildningsinnehåll kunnat tillgängliggöras och specifika verktyg för kollegialt lärande rekommenderats.

ICLD har tagit flera steg under året för att ge bättre stöd till strukturerade och ömsesidigt gynnsamma utbyten inom de kommunala partnerskapen. En ny projektplaneringsmetod har implementerats fullt ut i programmet, Problemorienterad Projektplanering (POPP). Metoden sätter kunskapsutbytet mellan tjänstemän och politiker från de olika kommunerna i fokus genom projektplaneringen. Parterna planerar för ett strukturerat lärande sinsemellan inför sina utbytesresor och genomför som del av planeringen en peer assessment av varandras problemanalys och projektplan. Denna metod har integrerats i ett nytt digitalt system som införts under året och följaktligen har riktlinjer, blanketter och kriterier för programmet ändrats. Därtill har ICLD även utvecklat en särskild verktygslåda med stödmaterial för kollegialt lärande inom kommunala partnerskap. Under året har 17 partnerskap använt olika former av verktyg för att ge strukturerad feedback och konstruktiv kritik till varandra, så kallad peer assessment. Genom de nya verktygen och den metoden för projektplanering kan ICLD ge ett bättre stöd som ökar förutsättningarna för ett systematiskt kunskapsutbyte inom partnerskapen.

En hög prioritering under året har varit rekrytering av nya kommuner till programmet. Rekryteringen har främst varit riktad till att skapa nya partnerskap som vill vara del av två kommande nätverk med start 2024, ett i Latinamerika och ett i Europa. ICLD har därför genomfört informationsmöten och ett stort antal kommunbesök med ambitionen att visa på möjligheten för in-

tressanta och utvecklande samarbeten. På dessa träffar har närmare ett femtiotal kommuner deltagit för de tre nätverk som har efterfrågat nya deltagande kommuner; nätverket för ungdomsinflytande, jämställdhetsnätverket i Latinamerika, och nätverket för demokratisk resiliens i Europa. Flera svenska och internationella kommuner hade vid slutet av året anmält intresse för deltagande i de nya nätverken.

INTERNATIONELLA UTBILDNINGSPROGRAM

Under året har ICLD bedrivit sex programomgångar för internationella utbildningsprogram och genomfört 13 workshops. Två av omgångarna har varit inom ramen för två av nätverken för kommunala partnerskap och de fyra övriga har varit enskilda utbildningsprogram.

Omställningen av utbildningsprogrammen från enskilda program till integrerade delar av nätverken för de kommunala partnerskapen har fortsatt under 2023. Tre enskilda utbildningsprogram genomförde sina sista programomgångar enligt traditionell modell under året, dessa var Human Rights Based Approach (HRBA), Gender Mainstreaming (Gender) och Public Financial Management and Local Economic Development (Finance). Programmen redovisade överlag goda resultat, särskilt i relation till den mycket höga andel kommuner som har lyckats stärka sin organisation genom att institutionalisera demokratisk förändring genom sina projekt.

Finance-programmet avslutade både sin sista enskilda omgång under året och inledde en ny programomgång som del av ICLD:s Klimatnätverk. Utbildningsinsatserna riktar nu till deltagare inom kommunala partnerskap som arbetar med klimatfrågor och det traditionella fokuset på finansiering är kopplat till klimatåtgärder. UNCDF kvarstår som partner till programmet och kompletteras med Stockholm Environmental Institute (SEI) som bidrar till utformningen av utbildningsinnehåll.

Efter programomgångarnas slut har goda resultat från avslutade projekt tagits tillvara och deltagarna har fått stöd att kunna sprida användbara lärdomar från sina projekt till fler kommuner. I Finance-programmet gavs deltagare från Pemba i Zambia stöd att planera besök till grannkommuner som möter liknande digitaliseringsutmaningar som de har arbetat med i sitt projekt. I Gender-programmet fick deltagare från två zambiska kommuner, Livingstone och Chilanga, stöd att sprida lärdomar från sina resultat och kunskaper de fått från programmet. ICLD har även tagit initiativ till att resultat från tidigare års programomgångar har spridits. I maj arrangerades en utbildning i ett Public Safety Audit-verktyg som är baserat på ett resultat som deltagare från Machakos i Kenya uppnådde i en tidigare programomgång av Gender-programmet. Syftet med verktyget är att identifiera risker och åtgärder för tryggare gatumiljöer för framförallt kvinnor. Nio politiker och tjänstemän från fem regioner runt Nairobi utbildades i verktyget och i två av kommunerna togs även initiativ till uppföljande interna utbildningar där deltagarna förde kunskapen vidare till sina kollegor och genomförde egna vandringar. Sådana processer för att stärka och sprida genomslaget av resultat som uppnås inom ICLD:s program är en viktig del av ICLD:s strategi 2023-2026.

Utbildningsinnehållet i alla program utgår från ICLD:s pedagogiska profil, med en tillhörande verktygslåda för lärande. Under året har profilen tillämpats till fulla och samtliga utbildningsinsatser har följt samma systematik. Planeringen startar med övergripande programöversikter och programmål som är kopplade till övergripande målsättningar, ICLD:s fyra kärnvärden och Agenda 2030. För varje fas av utbildningen sätts sedan lärandemål på deltagar-, organisations- och samhällsnivå som blir vägledande för hur workshops och andra utbildningsaktiviteter genomförs och vilka metoder eller verktyg som introduceras till deltagarna. Vid nätverksträffar inom utbildningsprogrammen har innehållet utgått från denna planering och mellan träffarna

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

ges deltagare tillgång till digitala kärnkurser i ämnen så som delaktiggörande demokrati.

KUNSKAPSCENTRUM

ICLD har under året publicerat totalt 21 olika publikationer. Publikationerna innefattar forskningsrapporter och annat material som praktiskt kan användas av kommuner och deltagare i ICLD:s program, så som verktyg och lärandefall.

Totalt har 7 forskningsprojekt slutrapporterats under 2023 och 10 nya forskningsprojekt har initierats. Projekten har en större variation i storlek jämfört med föregående strategiperiod och prioriteras utifrån att deras relevans för verkliga utmaningar som kommuner står inför. Ett sådant exempel är forskningsprojektet ”Child-focused cities”. Projektet påbörjades efter ett utbyte under ett Local Democracy Labs mellan forskare och kommuner som arbetar med lokala utmaningar kopplat till inkludering av barn och unga i ICLD:s nätverk för hållbar framtid i Östafrika. Projektet belyser hur barns roll ser ut i den lokala demokratin och hur barn och unga kan få utrymme att forma sina fysiska miljöer och göra sina röster hörda i politiska frågor som påverkar dem. Under 2023 slutrapporterade forskargruppen den första delen av sin forskning. Utöver en rapport skapade de också en digital plattform för utbyte av metoder mellan kommuner. Projektgruppen beviljades under året medel för en uppföljande fas av arbetet där de ska fördjupa sitt arbete och utveckla verktyg för praktisk implementering.

Tre av de slutrapporterade forskningsprojekten rör användning av medborgardialog och inkluderande metoder som del av uppföljning av Agenda 2030 på lokal nivå (Voluntary Local Review). De tre studier som genomförts i kommuner i Bosnien och Tanzania påvisar hur data kan fördjupas genom att inkludera medborgare i uppföljning av Agenda 2030 och att processen i sig kan bli ett verktyg för att främja medborgares inflytande. Processen har koordinerats med UN Habitat, UCLG och det nationella kommunförbundet som så att resultat från projektet har kunnat bidra till

motsvarande rapportering på subnationell och nationell nivå.

Mötesformen Local Democracy Labs ger politiker och tjänstemän möjlighet att lyfta frågor och problem för diskussion med kvalificerade forskare inom området. Under 2023 deltog 8 internationella och 7 svenska kommuner från ICLD:s program i Labs där de tillhandahölls ny kunskap, kunde ompröva problemformuleringar och få nya perspektiv på komplexa problem som de står inför. Mötena utmynnade också i två uppföljande forskningsprojekt för att mer djupgående undersöka frågeställningarna. Ett av dessa följde efter en fråga från Mombasa i Kenya om hur kommunen bättre kan verka för att främja hållbar konsumtion och avfallshantering. En mindre studie inleddes där forskarna som deltog ska skriva en policy brief om ämnet.

Fem panelsamtal, Local Democracy Talks, mellan lokala politiker, forskare och andra aktörer genomfördes under året. Totalt deltog 313 åskådare under ett fysiskt och fyra digitala samtal om feministiska borgmästare, delaktighet i postkonfliktmiljöer, mänskliga rättigheter på lokal nivå, medborgarbudget och moralpolitik. Ett nytt utbildningsformat som prövades under året var en öppen onlinekurs i budgetering för mänskliga rättigheter. Deltagarna gjorde först en digital utbildningsmodul på ICLD:s hemsida och deltog därefter i två digitala träffar då frågorna diskuterades vidare. Totalt deltog 127 personer i den digitala modulen och 70 personer i de två digitala träffarna. Bland deltagarna fanns många tjänstepersoner och politiker som deltar i ICLD:s program, studenter och forskare från ICLD:s samarbetsuniversitet och representanter från civilsamhällesorganisationer. De flesta deltagarna uppgav att de efter utbildningen ökat sin kunskap i ämnet och kan använda dem i sin yrkesroll.

För att använda ICLD:s befintliga verktyg till att utbilda kommunrepresentanter så genomfördes en utlysning till flera nationella kommunförbund i ICLD:s samarbetsländer. Fyra kommunförbund

inkom med förslag och ett projekt genomfördes därefter i samverkan med det Kenyanska kommunförbundet Council of Governors. Kommunförbundet utbildade 20 kenyanska kommuner i implementering av ICLD:s verktyg för medborgarbudget som är baserat på ett forskningsprojekt i Nordmakedonien.

Ett fältbesök genomfördes av Advisory Group i oktober i Machakos, Kenya, för att kunna ta del av det nyutvecklade verktyget för problemorienterad projektplanering och testa detta med en kommun.

ALUMNINÄTVERK

ICLD har sedan 2016 utbildat närmare 800 personer i de olika utbildningsprogrammen. Totalt 184 personer är registrerade som del av ICLD:s alumninätverk. Dessa tidigare deltagare i kommunala partnerskap och utbildningsprogram är fortsatt viktiga förändringsaktörer som kan bidra till starkare demokratiska resultat.

ICLD:s alumninätverk har under 2023 genomfört ett flertal alumniaktiviteter främst organiserade av en av ICLD:s mentorer i Östafrika. Exempelvis genomfördes en säkerhetsrevision, så kallad Public Safety Walk, tillsammans med den icke-statliga organisationen Flone Initiative i maj för en grupp ICLD-alumner från kenyanska kommuner och regioner. I december genomfördes en halvdagsutbildning i samma verktyg och en timmes digital workshop kring användandet av medborgarenkäter (som exempelvis ICLD:s "Citizen Report Cards" och metoden "Community Score Cards"). Syftet var att skapa en ökat deltagande av medborgarna att identifiera demokratiutmaningar. Insatsen gjordes i samverkan med den icke-statliga organisationen Green Flag för alumner på plats i Kenya och hade även digital medverkande alumner från andra länder i Östafrika.

Under hösten 2023 inleddes samtal och övergripande planering med Svenska Institutet och den svenska ambassaden i Dar Es-Salaam om att

genomföra en större alumnisatsning med organisationernas olika alumner. Aktiviteten kommer att genomföras under 2024.

PROGRAMRESULTAT

Programresultaten följs upp inom de tre resultatområden som definieras av ICLD:s förändringsteori och resultatmatris, deltagar-, organisations- och samhällsnivå. Med utgångspunkt i dessa nivåer följer ICLD upp resultat som uppnås inom fyra demokratiska kärnvärden, jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande. Inom vardera av de tre områdena finns resultatindikatorer för resultat på kort och medellång sikt och insatsindikatorer för output från ICLD:s program.

Resultat inhämtas genom narrativa redovisningar och kvantitativa data. Varje nivå har en huvudsaklig uppföljningsmetod som används för att följa resultat och ge lärdomar för programutveckling.

DELTAGARNIVÅ

Under 2023 har 153 deltagare från 60 kommuner tagit del av ICLD:s utbildningsprogram. För att utvärdera deltagarnas resultat inhämtar ICLD data om deltagarnas utveckling i kunskap, attityd/inställning och praktisk tillämpning av jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande. Detta görs i en så kallad KAP-enkät. Deltagarnas svar poängsätts utifrån de alternativ som bäst speglar ICLD:s syn på värdena, vilket deltagarna lär sig om under utbildningen.

Slutresultat från ICLD:s KAP-enkät 2023 finns från 61 deltagare från 23 olika kommuner i de tre internationella utbildningsprogrammen som avslutades under året, Gender Mainstreaming (Gender), Human Rights Based Approach (HRBA) och Public Financial Management and local economic development (Finance). Av dessa har 48/61 deltagare genomfört enkäten både vid programmets start och slut, vilket ger jämförbara nyckeltal om deltagarnas utveckling.

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

Enkäten visar att 77% av deltagarna har uppnått en mätbar förbättring överlag i enkätens tre områden, vilket är ett resultat som ligger i nivå med de mål som sattes för utbildningsprogrammen inför året. Bland programmen presterar Gender-programmet särskilt starkt, där hela 95% av deltagarna registrerar en mätbar förbättring överlag, jämfört med 73% inom HRBA och 54% i Finance-programmet. Framförallt visar deltagarnas resultat att de har stärkts inom områdena praktisk tillämpning och kunskap. Ett exempel på deltagare som stärkte sina kunskapsresultat och kunde omsätta nya lärdomar om jämställdhet i praktiken är deltagarna från staden Amasra i Turkiet som ingick i HRBA-programmet. Deltagarna från kommunen genomförde ett projekt om jämställdhetsbudgetering som snabbt kunde etablera stark politisk förankring av att ha med borgmästaren i gruppen. Genom att lära sig mer om rättighetsperspektivet i praktiken och lokal implementering av mål 5 i Agenda 2030 så har gruppen kunnat införa genusbudgetering i Amasra. Deras lärdomar kommer även att kunna föras vidare till fler genom att de har utvecklat en handbok för genusmedveten budgetering på lokal nivå.

Vid en jämförelse av kommunernas genomsnittliga resultat på deltagarnivå syns en mätbar ökning av de genomsnittliga resultaten för deltagarna i 17 av 22 kommuner. Ett team där samtliga deltagare haft en positiv resultatutveckling är deltagarna från Chilanga i Zambia. En av deltagarna har framförallt lyft fram hur övningar inom den pedagogiska metodiken Democracy Fitness har hjälpt gruppen att aktivera insikter om hur de utövar inkludering och delaktighet till vardags, både hos sig själva och kollegor. Deltagarna använde en av övningarna de lärde sig på en konferens tillsammans med 25 kollegor från fyra kommuner i Chilangas närområde. Därefter kunde de diskutera och sprida kunskap om den praktiska innebörden av demokratiska kärnvärden och hur de arbetat med dem i sitt projekt.

Varje utbildningsprogram formulerar runt 5-7 läromål med aktiva verb som beskriver färdighe-

ter som deltagarna ska lära sig att behärska bättre under programmet. Deltagarna självskattar sina färdigheter vid programmets början och slut på en femgradig skala från svag till utmärkt. Vid slutet av de tre utbildningsprogrammen angav 98% av deltagarna att de i genomsnitt hade en god förmåga (3/5 eller mer) i sitt programs läromål och 36% av deltagarna ansåg i genomsnitt att de utmärkt (över 4,5/5) behärskade läromålen. Totalt sett ökar deltagarnas upplevda förmåga i alla program och störst ökning syns inom HRBA-programmet och Gender-programmet. Framförallt upplever deltagarna att de har blivit betydligt bättre på läromål som är kopplade till att designa konkreta åtgärder för jämställd och rättighetsbaserad service i sin kommun.

Inom nätverken för kommunala partnerskap har tematiskt anpassade utbildningsinsatser ökat många deltagares förmåga att praktiskt omsätta demokratiska kärnvärden i sitt projekt. Deltagarna från Mfangano Island i Kenya, som ingår i ett partnerskap med Öckerö kommun, jobbar för att bättre kunna beakta barn och ungas särskilda förutsättningar för deltagande i beslutsprocesser. Genom att ta del av de teoretiska modellerna Ladder of Childrens Participation och Lundy's model under en nätverksträff så kunde deltagarna diskutera praktisk tillämpning av barns rättigheter utifrån barnkonventionen. Utbildningsinsatsernas resultat syns i att deltagarna ökat projektets ambitionsnivå i en uppdaterad handlingsplan och har kunnat dela med sig av kunskap från utbildningen till kollegor i sina organisationer.

ORGANISATIONSNIVÅ

Under 2023 slutredovisades fyra projekt inom programmet kommunala partnerskap och 18 projekt delredovisades. Samtliga slutredovisade projekt har nått sina projektmål varav hälften har nått goda demokratiska resultat. Från de tre avslutade internationella utbildningsprogrammen slutredovisades 24 projekt. Resultaten utvärderas utifrån om organisationens förmåga att adressera projektets huvudproblem har stärkts. Det görs med ett gemensamt ramverk som kallas organisa-

tional readiness där 10 områden inom organisationen finns definierade. Deltagarna väljer några fokusområden för sitt projekt utifrån vad de bedömer kan ge störst genomslag till att adressera huvudproblemet. Resultat inhämtas genom att deltagarna rapporterar om och hur deras projekt har stärkt organisationen inom något av de 10 områdena, vilket sedan granskas och valideras av ICLD. För partnerskap med äldre projekt som inte har rapporterat efter det nya ramverket utvärderas om projektet har lett till en ny policy eller praktisk tillämpning i linje med jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande.

Inom programmet kommunala partnerskap har hälften, 11 av 22, av projekten som del- eller slutrapporterade under 2023 nått demokratiska resultat inom sin organisation. Fem av dessa projekt har stärkt kommunens förmåga att inkludera underrepresenterade grupper och tre har inrättat nya processer för att delaktiggöra medborgare. I partnerskapet mellan JB Marks och Älmhults kommun utvecklades en ny strategi och policy för planering av grönytor i kommunen. I JB Marks har allmänna grönområden upplevts sakna säkra platser för barn att leka på och har varit lägre prioriterade för investeringar jämfört med resurserna som har gått till utveckling i städerna. Genom projektet med Älmhult stärktes kunskapen i JB Marks om planering av grönområden och en process inleddes där medarbetare kunde ge synpunkter till en ny strategi. Resultatet är en ny strategi och policy som gör det obligatoriskt att planera säkra platser som tar hänsyn till barns behov och föreskriver att skriftliga avtal ska göras med lokalsamhället som bor runt grönområdet för att beakta deras intresse och kunna samverka kring underhåll och trädplantering.

Många delredovisningar visar att partnerskap med ett eller två år kvar av sina projekt redan har nått långt i sitt förändringsarbete och har kunnat institutionalisera konkret demokratisk förändring genom sitt projekt. Kommunen Vračar i Serbien har under ett år bedrivit ett projekt tillsammans med Borås om inkludering av personer

med funktionsvariation. Under det första året har partnerskapet under ledning av Borås stads tillgänglighetskonsulent och i samarbete med organisationen FUNKA arrangerat en kurs för deltagarna om digital tillgänglighet, universell design och delaktighet. Deltagarna har utifrån lärdomarna tagit initiativ till ett gemensamt arbete ihop med staden Belgrads socialdepartement för att skapa ett råd för personer med funktionsvariationer. Rådet ska bestå av representanter från lokala och nationella myndigheter, politiker och civilsamhället. Som en del av arbetet har projektgruppen också påbörjat processen med en handlingsplan för praktiskt genomförandet av lokala tillgänglighetsstrategier.

Inom nätverket för mänskliga rättigheter i södra Afrika har flera av partnerskapen fokuserat sina projekt på ungdomsdelaktighet. Genom sin gemensamma tematik har de kunnat få ett bredare utbyte av metoder mellan kommunerna från olika partnerskap. Francistown i Botswana har som del av projektet de bedriver ihop med Lund börjat implementera flera nya metoder för att ge unga nya sätt att engagera sig och för att bättre kunna stödja och engagera målgruppen. Kommunen har investerat i att skapa en ungdomscentral för att nå ut till unga och deltagarna har tagit fram ett koncept för att institutionalisera ett ungdomspolitiskt forum och rekrytera ungdomsambassadörer. Konceptet bereds nu inom kommunen. Under en nätverksträff i Zambia fick partnerskapet möjligheten att hålla ett pass inför övriga kommuner i nätverken där de presenterade sin resultatrapport och fick kollegial feedback och förslag från andra kommuner på projektets utformning och kommande aktivitetsplan.

Av de slutförda projekten inom de internationella utbildningsprogrammen har 92% (22/24) stärkt sin organisations förmåga att adressera demokratiska problem. Framförallt syns goda resultat inom många projekt i att öka informationstillgången för medborgarna och i att mobilisera mer ekonomiska och personella resurser från kommunen till demokratirelaterat arbete. En av

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

de 15 kommunerna som varit framgångsrika med att stärka transparent informationstillgång för medborgarna är Pemba i Zambia. I kommunen bor merparten av befolkningen på landsbygden och har lång resväg till kommunala kontor. Kommunen fick genom ICLD stöd av forskare att konsultera medborgare inför arbetet med en ny digital strategi. I juni antogs en ny digital policy i kommunen som beaktade olika gruppers behov och kommunen har digitaliserat sitt informationssystem för att förenkla informationstillgången för medborgarna.

11 kommuner inom utbildningsprogrammen har institutionaliserat nya kanaler för att delaktiggöra medborgare och 8 har särskilt ökat inkluderingen av minoriteter och underrepresenterade grupper. Två kommuner i Georgien inom HR-BA-programmet har institutionaliserat två olika sorters metoder för att öka ungas möjligheter att engagera sig i lokala frågor. I Gori har ett ungdomscenter inrättats där unga kvinnor och män får stöd och resurser att engagera sig i lokalpolitiken, centret är del av en större ungdomspolitisk handlingsplan som deltagarna har jobbat med. I kommunen Duscheti har ett nytt ungdomsråd inrättats som har en rådgivande roll att lyfta behov och prioriteringar hos ungdomar till borgmästaren och andra kommunrepresentanter. Genom att institutionalisera nya metoder har deltagarna i dessa två kommuner lagt grunden för varaktigt stärkt ungdomsdelaktighet.

SAMHÄLLSNIVÅ

På samhällsnivå mäter ICLD framsteg mot organisationens kortsiktiga mål att en kritisk massa kommuner i prioriterade insatsländer ska nå av starka och hållbara demokratiska resultat, så kallad spridning av genomslag för projektresultat. På medellång sikt (3-5 år) följer ICLD om resultat eller effekter kan ses i de lokalsamhällen som nås av kommunernas insatser kopplat till ökad medborgardelaktighet, ökat inflytande för marginaliserade grupper och ungdomar samt om det sker en förändring av andelen kvinnor i beslutande organ. Effekter på medellång och lång sikt på

samhällsnivå följs genom narrativa rapporter från partnerskapen och bred insamling av data från medborgare genom enkäter i samarbetskommuner. Uppföljningen bidrar på kort sikt till lärande för deltagare som kan utveckla deras projekt och kan vid slutet av strategiperioden bidra till utvärdering av projektens genomslag.

Under året har 12 kommuner med stöd av ICLD kunnat göra särskilda insatser för att konsultera medborgare i sina projekt. I medborgarenkäter om upplevelser av service och lokaldemokrati har 2368 medborgare i sju kommuner konsulterats. I kommunen Rufunsa i Zambia kunde 302 medborgare ge synpunkter till kommunens projekt om ungdomsdelaktighet. Resultaten visade att 22% av äldre vuxna hade haft möjlighet att ge sina synpunkter på lokala frågor de senaste åren, jämfört med bara 8% av de unga. För att öka ungdomsdelaktighet föreslog invånarna bland annat att projektet kunde överväga ett regelbundet mötesforum mellan unga och politiker, nya kommunikationskanaler, ungdomshörn och förslagslådor i skolor, kyrkor och hälsokliniker. I kommunen Machakos i Kenya där både en enkät och uppföljande fokusgrupper genomfördes ledde medborgares synpunkter till att projektets problemanalys fördjupades. Projektgruppen har främst haft fokus på klimat, avskogning och att delaktiggöra befolkningen i trädplantering, men kunde genom synpunkter från medborgare tydligare väga in hur faktorer så som vardaglig korruption, fattigdom, vattenbrist och ineffektiva kommunikationskanaler till medborgarna påverkar huvudproblemet.

Inom programmen finns många exempel på hur projektresultat har stärkt medborgares tillgång till inflytande och service. I kommunen Chililabombwe i Zambia som har haft ett partnerskap med Alingsås så har bibliotek använts för att bättra nå ut med information till landsbygdsbefolkningen. Invånare med lång väg till kommunkontoren har kunnat gå med i lokala studiecirkel och lämna förslag i allmänna förslagslådor. Genom att kommunen tillgängliggjort nya digitala kanaler,

översatt policydokument till lokala språk och börjat sända kommunfullmäktigemöten på radio så har det blivit enklare för landsbygdsinvånare att följa information om politiska beslut och service i kommunen.

Från de kommunala partnerskapens projekt har 4 kommuner genomfört aktiviteter för spridning av demokratiska resultat som har nått ut till totalt 5 kommuner utanför ICLD:s program. Däribland har partnerskapet mellan JB Marks och Älmhult engagerat fyra avdelningar i North West Province i sin projektprocess och har delat med sig av metoder och verktyg från deras projekt kring planering av grönområden. För kommunen Chobe i Botswana så har ett par tidigare deltagare i projektet som förflyttades till Jwaneng Town Council kontaktat partnerskapet för att få stöd med att starta en liknande delaktiggörande process för avfallshantering.

Civilsamhället och ICLD:s alumninätverk kan spela en viktig roll i att sprida genomslaget för ett projektresultat. Genom att engagera alumninätverket utbildades nio tjänstemän från fyra kenyanska regioner i ett ICLD-verktyg för att genomföra en säkerhetsrevision, så kallad Public Safety Audit. Detta genomförs för att identifiera åtgärder för säkrare och tryggare stadsmiljöer. Verktöget baseras på ett projektresultat från deltagare i Machakos county inom Gender-programmet, som delade med sig av sina erfarenheter under utbildningen. Genom att lära sig om Machakos arbete och hur verktöget används i praktiken så kunde deltagarna påbörja processer i sina egna kommuner. Deltagare från två av regionerna, Kajiado county och Muranga county, höll i uppföljande vidareutbildningar i sina egna kommuner där verktöget implementerades. Vid sidan av detta finansierade ICLD också ett forskningsprojekt där en civilsamhällesorganisation lärde två andra kommuner, Kisumu och Thika, att använda verktöget. Syftet med projektet var att pröva hur taktisk urbanism kan användas för att genomföra enkla, billiga, snabba men även strategiska åtgärder efter en Public Safety Audit.

3. SYSTEMATISKT OCH LÅNGSIKTIGT LÄRANDE

ICLD arbetar enligt resultatbaserad styrning (Results Based Management, RBM), vilket innebär fokus på organisatoriskt lärande och kontinuerligt förbättringsarbete utifrån analyser av producerade resultat. I verksamhetsplanen och vid uppföljning av verksamhetens resultat används begreppsapparaten inom RBM. Detta innebär att resultat på ett till tre års sikt kallas resultat på kort sikt (short term outcomes) och resultat på tre till fem års sikt kallas resultat på medellång sikt (medium term outcomes). Bidraget till resultat på längre sikt än vad ICLD kan mäta kallas effekter (impact) och den långsiktiga samhällsförändringen som ICLD syftar bidra till benämns långsiktiga effekter (long term impact).

Resultatmatrisen 2023-2026 är ett nytt ramverk som utgår från ICLD:s förändringsteori. En särskild bilaga med fördjupad analys över verksamhetens programresultat och resultatmatrisens indikatorer skickas årligen till Sida som kompletterande underlag till verksamhetsberättelsen. ICLD har under året implementerat tre nya metoder för uppföljning och utvärdering anpassade till organisationens nya förändringsteori. Uppföljning och analys av verksamhetens resultat sker löpande inom organisationen och är en viktig del av ICLD:s systematiska utvecklings- och förbättringsarbete.

ICLD:s resultatuppföljning möjliggör ett större systematiskt och långsiktigt lärande ju mer data som samlas in över tid. Under strategiperiodens första år är den totala databasen av resultat relativt liten. Enbart 48 deltagare har jämförbara mätvärden i KAP-enkäten och 22 KP-kommuner har insänt narrativa rapporter. Det möjliggör jämförbar analys av de program som har slutrapporterat 2023, men det är för tidigt att dra större generella slutsatser om ICLD:s genomslag och metoder utifrån resultaten.

Inom utbildningsprogrammen syns en positiv resultatutveckling överlag. Framförallt visar de

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

många projekten som har lyckats uppnå förändring inom sina organisationer att programmets fokus på att utbilda deltagarna i institutionalisering samt de projektplaneringsverktyg som har tillhandahållits har gett resultat. Vikten av att institutionalisera resultat genomsyras alltmer i innehållet i ICLD:s pedagogiska profil.

En komparativ analys mellan de tre avslutade utbildningsprogrammen visar en trend att resultatgenomsnittet för de fyra demokratiska kärnvärdena är starkare inom programmet Gender och HRBA jämfört med Finance-programmet. Programmet har en positiv resultatutveckling, men den är mindre tydlig än de övriga programmens. Det finns även flera projekt inom Finance-programmet som har uppnått tekniska och finansiella resultat, men inte lika tydligt har implementerat metoder kopplat till jämlikhet, delaktighet, transparens och ansvarsutkrävande. Det kan till viss del bero på att utbildningsinnehållet i programmet har fokuserat mer på finansiella och tekniska frågor än den demokratiska komponenten. Kopplingen till de fyra demokratiska kärnvärdena är inte heller lika direkt i programmets frågor jämfört med de program som har jämställdhet och rättighetsfrågor i huvudfokus. Lärdomar från detta när Finance-programmet nu ställer om till att stötta kommunala partnerskap med fokus på klimatfrågor är att det behöver läggas en ökad tyngd i utbildningsinnehållet på att implementera demokratiska kärnvärden. Finansieringslösningarna ska ses som ett medel och demokratisk förändring som huvudmålet för projektet.

En liknande trend syns på äldre, tekniskt inriktade projekt inom programmet kommunala partnerskap. Ett par av årets slutredovisningar kom från sådana projekt som visserligen hade uppnått goda tekniska resultat, men där de demokratiska förändringarna är svagare. Många av dessa har dessutom försenats i sitt genomförande på grund av pandemin och inte kunnat genomföra arbetet som tänkt. Utbildningsinsatserna till dessa projekt har ofta varit begränsade till enstaka KP-utbildningar eller kurser i projektplaneringsverk-

tyget Logical Framework Approach. Därför har vissa projekt kommit längre ifrån det ursprungliga demokratiska syftet och fokuserat mer på ett utbyte kring det tekniska området. En viktig slutsats från dessa projekt var att gamla riktlinjer behövde uppdateras för att tydligare skjuta fokus från det tekniska till det demokratiska perspektivet. Genom att ICLD arbetar med närmare stöd till partnerskapen, erbjuder mer utbildningsinnehåll och ett projektplaneringsverktyg som tydligare bygger in demokratiska komponenter så ska även tekniskt inriktade projekt framgent alltid ha en tydlig demokratisk komponent. ICLD behöver framgent bli bättre på att följa balansen mellan projektens tekniska och demokratiska komponenter. Särskilt viktigt är det inom nätverk med mer tekniskt inriktade tematiska områden, så som Klimat och Jämlik Hälsa, och för partnerskap utanför nätverken som arbetar med vatten- och avfallsfrågor. Regelbundna resultatavstämningar mellan ICLD:s handläggare och partnerskapens samordnare är ett viktigt tillfälle att lyfta fram vikten av det demokratiska perspektivet till tekniskt inriktade projekt.

På sikt har ICLD målsättningen att programmets resultat ska bidra till ökad kvinnlig representation i ICLD:s samarbetskommuner. Av de kommuner i prioriterade insatsländer som vid årsskiftet var engagerade i programmet kommunala partnerskap var 31% av representerarna i kommunfullmäktige kvinnor. Även om den genomsnittliga lokala representationen i samma länder är ännu lägre, 26% (UN Women och EU), så visar detta att det finns mycket stora utmaningar kvar för att uppnå jämställd politisk representation i ICLD:s insatskommuner. För att bidra till att adressera detta så har ICLD stärkt utbildningsutbudet inom jämställdhetsfrågor med en gendermodul som planeras in som en del av utbildningsinnehållet inom alla nätverk.

De kommunala partnerskapens projektplanering görs med det nya verktyget Problemorienterad Projektplanering (POPP). Metoden innehåller delar av LFA (Logical Framework Approach),

HRBA, jämställdhetsintegrering, peer learning och ICLD:s uppföljningsmetoder. Verktöget främjar reflektion och diskussion genom hela processen och bygger in regelbundna avstämningspunkter för självutvärdering av projektets aktiviteter i relation till de mål som ska uppnås. Under hösten har ett nytt format med regelbundna pass för presentationer och feedback på resultatframsteg prövats inom nätverken. Syftet är att skapa fler möjligheter för ömsesidig feedback inom och mellan partnerskap så att aktivitetsplanerna kan justeras utifrån kollegial feedback och lärdomar från arbetets gång. Regelbundna resultatavstämningar inom partnerskapen och under nätverksträffar ger också större fokus på projektets demokratiska resultat och möjliggör tidigare resultatuppfyllelse inom projekten.

Advisory Group genomförde i oktober ett fältbesök till partnerskapskommunen Machakos i Kenya för att pröva POPP och andra metoder ihop med praktiker. Inför besöket genomförde ICLD en enkät med ett representativt urval av 348 medborgare i Machakos om lokal demokrati och avskogning. Under resan genomfördes sedan sex uppföljande fokusgrupper med respondenter som resulterade i att reflektioner och analys från Advisory Group kunde förmedlas till medlemmar ur partnerskapets styr- och projektgrupp. Fältbesöket ledde till en fördjupad problemanalys i kommunen och att Advisory Group kunde bidra med lärdomar kring metoderna och verktygen som prövades under fältbesöket.

Resultaten från rapporteringen för 2023 inom programmet kommunala partnerskap inhämtas framför allt från totalt 22 narrativa projektredovisningar, vilket är en avsevärd diskrepans jämfört mot de totalt 53 projekt som pågick under året. Till viss del kan detta förklaras av att ett antal nya projekt har inletts som ännu inte har redovisats och att ett nytt redovisningssystem har implementerats under året och inneburit att vissa partnerskaps redovisningar har dröjt. Dock har det alltsedan pandemin varit vanligt förekommande med haltande redovisningsintervaller

inom programmet och kommuner som redovisar resultat från projektaktiviteter som går flera år tillbaka i tiden. Samtidigt har ICLD bättre förutsättningar än tidigare att löpande kunna följa partnerskapens resultatframsteg genom det ökade stödet till projekten både inom och utanför nätverken och de regelbundna avstämningspunkterna för resultat som är en naturlig del av POPP. Därför kan bättre system för inhämtning av delresultat från kommunala partnerskap utvecklas inför kommande årsredovisning.

Samtidigt som det är för tidigt att dra större slutsatser om strategiperiodens resultat och det nya resultatramverket så kan ICLD konstatera att det nya resultatramverket möjliggör ett avsevärt djupare lärande både för deltagarna och för ICLD:s programansvariga. Metoderna som används för uppföljning kan förmedla lärdomar till deltagarna som bidrar till deras utbildning om de demokratiska kärnvärdena och till den demokratiska utvecklingen av deras projekt. Vissa förbättringsåtgärder för att stärka granskningen av resultaten har genomförts, så som att införa en process för att granska och validera kommunernas självskattade resultat på organisatorisk nivå. Resultatuppföljningen kräver samtidigt mer arbetsinsatser än föregående strategiperiods uppföljning och det är därför viktigt att ICLD optimerar lärandemöjligheterna som respektive metod ger och utvärderar nytta och relevans av uppföljningsmetoderna.

VIKTIGA FÖRÄNDRINGAR I VERKSAMHETEN

Nytt avtal tecknades med Sida i december 2022 för verksamheten det första halvåret 2023. Under juni månad förlängdes avtalet till att gälla för perioden 1 jan 2023 fram till den 31 dec 2025. Inlämnad strategi som är antagen av Sida sträcker sig fram till den 31 dec 2026 och dialog pågår kring en förlängning av avtalet för att gälla fram till det datumet.

Verksamheten har under 2023 utvecklat uppdaterade riktlinjer för kommunala partnerskap. Den största skillnaden är att kommunerna, efter det att projektansökan har godkänts, erhåller

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

ett förskott utifrån medelsbehov för det första verksamhetsåret. För att kunna hantera de stora förändringarna i verksamheten har ett nytt projekt och ansökningssystem utvecklats. Ett nytt system, SBS Manager infördes under våren 2023 och har implementerats löpande under året.

Då finansiering utanför kärnstödet från Sida avslutades under 2023 kombinerat med att verksamheten har behövt anpassas till nya finansieringsvolymerna från Sida, så har organisationen minskat sin personal från 22 till 21 personer.

VIKTIGA DELMÅL

Verksamhetsåret 2023 är första året på strategiperioden 2023–2026. Utifrån resultatrapporterna och enheternas resultatrapportering kan slutsatsen dras att utvecklingen av organisationen sker enligt plan, men att rekrytering av nya kommuner till nyetablerade nätverk tar längre tid. Skälen till att ett konkret intresse från en svensk kommun inte leder till en partnerskapsansökan kan variera. Nya relationer i programmet under en förberedelsefas är ofta bräckligare vid samarbetets början och kommuner kan inte alltid lägga den tid som krävs för att driva ett framgångsrikt projekt. Dessutom bidrar långa beslutsprocesser och politisk oenighet ibland till att ansökningar fördröjs eller uteblir helt. Att verksamheten nu har ställt om till samverkan över enhetsgränserna inom tematiska nätverk ger bättre förutsättningar för rekrytering och visar även på att den delen av delmålen har uppnåtts.

AVVIKELSE MELLAN BUDGET OCH UTFALL

Budget för 2023 kärnstödsavtal uppgår till 91 516 tkr varav 42 199 tkr är planerade utbetalningar inom avtal 3 till svenska kommuner och regioner för deras arbete i partnerskap och nätverk. Budgeten för avtal 4 uppgår till 49 317 tkr och avser både vidareförmedlade medel till svenska kommuner och regioner samt genomförande av verksamhet. Den totala avvikelsen för båda avtalen uppgår till 35 693 tkr varav 26 700 tkr utgörs av ännu ej utbetalade projektbidrag på avtal 3 och 8 993 tkr i både vidareförmedlade medel samt genomförande av verksamhet på avtal 4.

Generellt sett har utfallet för året 2023 varit positivt sett till kostnader jämfört med budget. För verksamheten innebär det dock att aktiviteter och projektbidrag endast skjuts på till framtiden. De minskade kostnader gäller; vidareförmedlade projektbidrag inom avtal 3 och 4 samt konferenser och resor. Sett till ICLD:s mål att betala ut de medel som under de senaste åren är beviljade till svenska kommuner och regioner, kopplat till deras projektredovisningar, har vi sett en negativ trend sedan 2018 där kommuner och regioner skjuter utbetalningarna framför sig av olika skäl, samt att omvärlden stannade upp i med pandemin. Denna trend har nu vänt och är långsamt uppgående.

Kostnaderna för genomförande av verksamhet jämfört med budget har inga större avvikelser, förutom minskade kostnader hänfört till framflyttade datum för konferens och resor. Dock har vissa områden, som personalkostnader, överskridit budgeten på grund av faktorer som högre lönekostnader än förväntat i med årets lönerörelse samt oplanerade utgifter för förmåns pensioner inom KAP-KL. Inom andra områden har verksamheten minskat sina fasta kostnader och arbetat med kostnadsbesparingar för att säkerställa en sund ekonomisk situation.

ÅRETS UTFALL I RELATION TILL VP 2023

Utifrån ett budgetperspektiv har verksamheten, med undantag för utbetalningar till de kommunala partnerskapen, nått sina mål i relation till verksamhetsplanen för 2023. Den omställning som krävts utifrån nya riktlinjer för kommunala partnerskap och utbildningsprogrammen har fördröjt rekvisitioner till de nya nätverken. Därtill har ett flertal kommunala partnerskap önskat flytta fram sina redovisningsdatum. Det stora antalet beviljade förberedelser de senaste åren indikerar att det finns underlag för många starka kommunala partnerskap under kommande år. Nya krav och ökade resultatambitioner har fått en del kommuner att välja andra samverkansformer. ICLD har därför under året arbetat proaktivt för att engagera nya partnerskap. Utmaningarna till

trots så är de flesta av programmens deltagande svenska kommuner och regioner nöjda med sina resultat i de genomförda projekten.

ÅRETS VERKSAMHETSRESULTAT I RELATION TILL ICLD:S LÅNGSIKTIGA MÅL

ICLD bedömer att målen utifrån strategi 2023–2026 har stora förutsättningar att nås. Omställningen av verksamheten med bildandet av tematiska kommunala partnerskapsnätverk utvecklas planenligt. 2023 var det första året för ny strategi där ett flertal olika internationella utbildningsprogram har avslutats till förmån för att vara ett aktivt stöd för implementering av partners styrgrupper och projektteam. Under 2023 startade ett flertal nya nätverk upp. Ambitionen med att starta nya nätverk för Europa och Latinamerika tog sina inledande steg under 2023 och har planerat för flera nätverksträffar under 2024. Ett stort antal svenska kommuner deltog under höstens informationsträffar där flera indikerade att de kommer in med förberedelseansökningar under början av 2024. Även om verksamhetsresultaten för 2023 utifrån fastställd verksamhetsplan kombinerar resultat från såväl det nya avtalet som det gamla, så ser trenden framåt mycket lovande ut.

Verksamheten följs upp utifrån hur väl ICLD:s fyra kärnområden har utvecklats inom partnerskapen utifrån tre nivåer. Det som är noterbart är att organisationen har alltmer utvecklats till att styra mot de uppsatta resultatmålen och identifierar snabbare de resultat som uppnås och på vilket sätt som dessa kan spridas vidare.

Under 2023 har ICLD i samtliga insatsregioner (med undantag för Latinamerika som kommer generera resultat under 2024) kunnat se ett flertal positiva resultat på lokal nivå i linje med de långsiktiga mål för verksamheten som beskrivs i stadgar och i strategin för 2023–2026. Forskningsrapporter och demokrati-mätningar visar visserligen att den generella demokratiska utvecklingen på nationell nivå i flera av ICLD:s samarbetsländer är negativ. Positiva trender finns undantagsvis i länder så som Zambia och Kenya. Även i länder

där demokratimätningar som helhet visar på negativa trender så har verksamheten över tid kunnat genomföra insatser som ger positiva resultat för utvecklingen av den lokala demokratin. Att demokratiska resultat kan åstadkommas på lokal nivå i alltmer utmanande nationella kontexter är ett starkt argument för att fortsätta insatser för att stärka lokala demokratiska institutioner. ICLD:s tes är att insatser som görs idag ger effekter på längre sikt och den kortsiktiga investeringen kan generera långsiktigt viktiga mätbara resultat i de lokala demokratiinstitutionerna som arbetar närmast medborgarna.

4. VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Sida har fått en ny strategi för demokrati och mänskliga rättigheter som trycker på att biståndet ska ha en rättighetsbaserad ansats. Human Rights Based Approach (HRBA) bör genomsyra hela verksamheten i planering, genomförande och resultatuppföljning. ICLD:s insatser stärker kapaciteten hos skyldighetsbärare i offentliga institutioner att uppfylla sina skyldigheter gentemot rättighetsinnehavarna, medborgarna, att utkräva sina rättigheter. Det bidrar till att människor som lever i fattigdom och förtryck får ökade möjligheter att meningsfullt delta i och bidra till processer, program och beslut som berör deras situation. Strategin konstaterar vidare att organisationer som har främjande av demokrati och mänskliga fri- och rättigheter som primärt syfte är särskilt prioriterade och att insatser i den mån det är möjligt bör anpassas till lokala förutsättningar, stödja lokalt ägarskap och stärka lokal kapacitet. Även detta ligger i linje med ICLD:s insatser.

Ett stort antal ansökningar om förberedelser för nätverket i Europa, på temat demokratisk resiliens, har kommit in i början av 2024. Det gör att efterfrågan av kommunala partnerskap under strategiperiodens senare del kommer att vara högre än volymen som finns i den budget som ICLD har med Sida.

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

5. RESULTAT OCH STÄLLNING

Verksamhetens kostnader för 2023 uppgår till 56 654 tkr. Årets resultat balanserar till 0 tkr. Verksamheten är budgetstyrt där intäkterna huvudsakligen är verksamhetsbidrag från Sida. Kostnaderna jämfört med föregående år har minskat med 9 613 tkr. Bidragen utgörs av kärnstöd från Sida, projektstöd för Sida Partnership forum samt stöd från ett mindre stöd från EU-projektet

Trans lighthouses. Verksamhetens tillgångar utgörs av kontorsinredning och teknisk utrustning. Omsättningstillgångarna utgörs av förutbetalda bidrag till verksamheten samt fordring på Sida kopplat hänfört till projektbidrag till kommuner och regioner. Verksamheten har inget eget kapital.

Flerårsöversikt (tkr)	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter	56 626	66 266	63 132	59 560	71 335
Balansomslutning	70 575	75 778	37 112	38 890	43 440
Medelantal anställda	21	22	24	25	21

6. FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

ICLD är en helt statligt finansierad verksamhet och verksamhetens framtida utveckling grundas i de prioriteringar som styr det svenska biståndet. Sammantaget ser ICLD att verksamheten är relevant i relation till biståndets prioriteringar, regeringens antagna reformagenda och Sidas strategi för demokrati och mänskliga rättigheter och fyller fortsatt en viktig funktion under lång tid framåt.

Behovet av demokratistöd och insatser för mänskliga rättigheter är fortsatt stort av starka förändringsaktörer som kan nå fram till medborgarna på det lokala planet.

ICLD:s arbete baseras i grunden på politiska beslut att det svenska biståndet prioriterar insatser för demokratisk utveckling och ökad decentralisering, där enskilda medborgare kan utöva sina demokratiska rättigheter.

I en tid då det demokratiska utrymmet minskar och behovet av ökad fattigdomsbekämpning utifrån Agenda 2030 ökar har ICLD en relevant och viktig funktion att fylla. Svenska kommuner och regioner kommer fortsatt att vara en viktig resurs

att använda i arbetet att skapa en hållbar framtid för sina medborgare och det gör också att ICLD som aktör kommer att vara starkt efterfrågad också i framtiden.

Händelseutvecklingen i Östeuropa visar att behovet av demokratiinsatser är stort även i vårt direkta närområde.

7. HÅLLBARHETSSUPPLYSNINGAR

ICLD har ambitionen att vara en arbetsplats där personal trivs. Utifrån verksamhetens fyra kärnvärden, jämlikhet, deltagande, transparens och ansvarsutkrävande formar verksamhetens program. Dessa återspeglas i arbetet med organisationens värdegrund som definierar det önskvärda arbetsklimat som ICLD eftersträvar, en plats för gemenskap, engagemang och förtroende

ICLD har kollektivavtal mellan Sobona och Akademikerförbundet och det finns en aktiv lokal fackklubb på arbetsplatsen. För att skapa en god arbetsmiljö har ICLD i avtal med lokal fackklubb kommit överens om att genomföra sex arbetsplatsträffar där medarbetare har stort

inflytande över arbetsplatsens utformning. Under dessa tillfällen lyfts återkommande frågor kring arbetsmiljö, värdegrund och jämställdhets- och mångfaldsarbetet. I en process med alla medarbetarna har en aktivitetsplan för jämställdhets och mångfaldhetsarbetet tagits fram, där en punkt är att en särskild grupp kommer under 2024 att ta fram nya riktlinjer för att öka mångfalden i organisationen.

Ett stort antal kompetenshöjande aktiviteter genomförs, så som att bjuda in externa föreläsare och forskare som undervisar kring frågor som är relevanta för verksamheten, samt att erbjuda anställda kurser och utbildningar. Personalens hälsa och välmående är av största vikt för ICLD. Personalen uppmanas till att ta ut den avtalade friskvårdstimmen, samt att använda det friskvårdsbidrag som varje anställd har rätt till. Under 2023 erbjöds medarbetarna via Avonova en kartläggning av sin hälsoprofil, för att förekomma sjukdomar och ohälsa. Arbetsgivaren ger medarbetarna möjlighet att skapa en särskild hälsovecka under våren och hösten, där särskilt fokus ska läggas på hälsa och välmående.

Frågor kring miljö och klimat lyfts aktivt i såväl kommunala partnerskap som i utbildningsprogram. Verksamheten värderar både teoretisk kunskap och praktisk erfarenhet som väsentliga för utveckling. ICLD använder kunskapsutbyte mellan olika länder och kommuner som genomförs i form av delning av bästa praxis, förändringsprojekt, studiebesök, föreläsningar och workshops. Verksamhetens miljöpåverkan analyseras löpande utifrån att insatsen ska stå i relation till att upprätthålla goda resultat i verksamheten, där verksamheten till sin natur till viss del är beroende av resor med flyg. Noterbart är att digitala verktyg har medfört att färre resor behövs för att kunna genomföra verksamheten.

ICLD:s metod för fattigdomsbekämpning och det faktum att verksamheten är placerad på en ö

(Gotland) kommer även framöver innebära flygresor. ICLD genomför internationella program där det är särskilt viktigt att människor från olika länder träffas.

I den årligen återkommande lönekartläggningen kan inga avvikelser baserad på könstillhörighet utläsas. ICLD använder sig av "lönelys" som redskap för att göra en professionell lönekartläggning.

8. FÖRVALTNING

ICLD är en ideell förening. Föreningen har tre medlemmar, där Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) enligt stadgar har ordförandeskapet. De övriga två medlemmarna är Lunds universitet (LU) och Region Gotland (RG). Styrelsen har fyra ledamöter, där två representanter är utsedda av SKR och övriga två är från respektive medlem. Fyra styrelsemöten inklusive det konstituerande mötet samt en särskild avstämning med generalsekreterare i början av året genomfördes under 2023.

Samtliga fyra ledamöter i styrelsen omvaldes vid föreningsmötet i april 2023. Styrelsens leds av ordförande Lena Langlet (SKR). Övriga ledamöter är Marcus Holmberg (SKR), Tomas Bergström från Lunds universitet samt Stefaan De Maecker från Region Gotland. Styrelsens ledamöter deltog på årets fyra styrelsemöten, dock med undantag för Marcus Holmberg i april, och Stefaan De Maecker i september. Styrelsen uppdrar till generalsekreterare att leda den operativa verksamheten. Under 2023 var Johan Lilja organisationens generalsekreterare.

Valberedning till styrelsen kommer från medlemsorganisationerna, sammankallande är Malin Annergård (SKR). Föreningsmötet valde Grant Thornton med auktoriserade revisorn Per Gardelin som huvudansvarig revisor och auktoriserade revisorn Martina Ronquist som revisorssuppleant.

9. ÖVRIG INFORMATION

Verksamheten bedrivs utan eget kapital. ICLD:s verksamhet har bildats utifrån ett regionalpolitiskt regeringsbeslut 2006, där det av beslutet framgick att finansieringen för verksamheten skulle ske genom kärnstöd från Sida. Andra huvudsakliga finansieringskällor har sedan dess inte varit aktuella, däremot har vissa projekt och utbildningar haft andra finansiärer. Den förändring som skett sedan organisationen bildades 2008 är att ICLD idag, förutom kärnstöd och en fastställd ram för kommunala partnerskap, också har projektstöd antingen direkt från Sida, eller Sida-finansiering via en svensk ambassad.

EFFEKTER AV FÖRÄNDRADE PRINCIPER FÖR REDOVISNING VIDAREBEFORDRADE MEDEL

ICLD:s verksamhet sträcker sig bortom den ekonomiska redovisningen. ICLD arbetar kontinuerligt med kommuner och regioner för att stödja deras projekt och insatser och vidarebefordrar då medel från SIDA. En central punkt som påverkar redovisningen är när kostnaden tas för vidarebefordrade medel. Tidigare år har kostnaden tagits upp vid utbetalning. I årets årsredovisning redovisas kostnaderna för vidarebefordrade medel istället i samband med att avtal ingås om att bevilja medel. Kostnaden omfattar dock inte det totala beviljade beloppet utan endast den del som avses utbetalas inom ett år. Medel som förväntas utbetalas senare än ett år redovisas som en eventalförpliktelse. För ytterligare information om effekterna på årsredovisningens resultat- och balansräkningar på grund av ändrade principer se sidan 37 not 1.

ICLD har under 2023 genomfört medborgarintervjuer sk. Citizens Score Card, CRC, med 2368 respondenter i sju olika kommuner i Afrika. Foto: ICLD

RESULTATRÄKNING

Belopp i kr	Not	2023-01-01- 2023-12-31	2022-01-01- 2022-12-31
<i>Rörelseintäkter</i>			
Bidrag		55 862 711	66 051 899
Övriga intäkter		762 808	214 468
Summa rörelsens intäkter	2	56 625 519	66 266 367
<i>Verksamhetens kostnader</i>			
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-199 664	-274 789
Personalkostnader	5	-18 784 208	-19 331 428
Övriga externa kostnader		-16 182 316	-28 731 565
Verksamhetskostnader		-21 487 171	-17 929 605
Rörelsens kostnader	3	-56 653 359	-66 267 387
Årets resultat		-27 840	-1 020
<i>Resultat från Finansiella poster</i>			
Räntekostnader och liknande resultatposter	4	27 840	1 020
Resultat efter finansiella poster		0	0
Årets resultat		0	0

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

BALANSRÄKNING

Belopp i kr	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och andra installationer	6	244 286	385 053
Summa materiella anläggningstillgångar		244 286	385 053
Summa anläggningstillgångar		244 286	385 053
 Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Övriga fordringar		47 693 743	47 938 284
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		2 070 713	614 851
Summa kortfristiga fordringar		49 764 456	48 553 135
 <i>Kassa och bank</i>		20 566 284	26 839 435
Summa omsättningstillgångar		70 330 740	75 392 570
Summa tillgångar		70 575 026	75 777 623
 EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		1 943 005	2 483 671
Övriga kortfristiga skulder		1 329 103	1 720 018
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7	67 302 918	71 573 934
		70 575 026	75 777 623
Summa eget kapital och skulder		70 575 026	75 777 623

NOTER

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

ALLMÄNNA REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 (K3).

Tillämpande principer är oförändrade jämfört med föregående år förutom avseende redovisningen av vidareförmedlade bidrag. I föregående års årsredovisning redovisades kostnader för vidareförmedlade bidrag utifrån kontantprincipen. I årets årsredovisning redovisas kostnader för vidareförmedlade bidrag när avtal tecknas med samarbetsorganisationer om att bevilja bidrag. Kostnaderna redovisas dock bara till den del vidareförmedling förväntas ske inom räkenskapsåret eller efterföljande räkenskapsår. Beviljade medel som väntas betalas ut senare än efterföljan-

de räkenskapsår tas upp som eventalförpliktelser (se vidare under not 8). Den förändrade principen för redovisning av kostnader påverkar även redovisningen av föreningens bidragsintäkter då dessa redovisas i samband med att de nyttjas. Anpassning har gjorts av jämförelseåret utifrån nu gällande princip.

De poster som påverkats av den ändrade principen är följande:

Belopp i kronor om inget annat anges.

	Före 2023	Efter 2023	Före 2022	Efter 2022
Bidrag	57 045 463	55 862 711	60 870 832	66 051 899
Verksamhetskostnader	22 669 923	21 487 171	12 748 537	17 929 605
Övriga fordringar	1 484 565	47 693 743	546 354	47 938 284
Uppl kost/förutb int	21 093 740	67 302 918	24 182 004	71 573 934

FORDRINGAR, SKULDER & AVSÄTTNINGAR

Fordringar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar, skulder samt avsättningar har värderats till anskaffningsvärde om annat ej anges.

POSTER I UTLÄNDSK VALUTA

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas i rörelseresultatet medan kursvinster och kursförluster på finansiella fordringar och skulder redovisas som finansiella poster.

ERHÅLLNA BIDRAG

Inkomster från offentliga bidrag som ej är för-

enade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts och de ekonomiska fördelar som är förknippat med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla ICLD samt inkomsten kan beräknas som tillförlitlig.

Inkomster från offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestation utförts och de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla ICLD och inkomsten kan beräknas tillförlitlig.

Bidrag som mottagits före dess att villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas som skuld.

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

ERHÅLLNA BIDRAG KÄRNSTÖDSAVTAL 3 OCH 4

Bidragen från Sida är villkorade. De är avsedda att finansiera föreningens verksamhet och vidareförmedlade bidrag till samarbetsorganisationer. Under räkenskapsåret har bidrag erhållits enligt två olika avtal, Kärnstödsavtal 3 och 4. Erhållna bidrag från avtalen redovisas som intäkter i den mån de nyttjats under räkenskapsåret.

TIDPUNKT FÖR NYTTJANDE AV ERHÅLLNA BIDRAG**VERKSAMHETENS KOSTNADER**

Dessa kostnader innefattar alla gemensamma kostnader för verksamheten och föreningen. Kostnaderna redovisas när de uppstår.

Vidareförmedling av projektbidrag enligt kärnstödsavtal 3 och 4

Kostnader för vidareförmedlade bidrag redovisas när avtal tecknas med samarbetsorganisation om att bevilja bidrag. Kostnaderna redovisas dock bara till den del vidareförmedling förväntas ske inom räkenskapsåret eller efterföljande räkenskapsår. Beviljade medel som väntas betalas ut senare än efterföljande räkenskapsår tas upp som eventalförpliktelser (se vidare under not 8).

Redovisning av intäkter vid återbetalning från samarbetsorganisation avseende ej utnyttjade vidareförmedlade bidrag enligt kärnstödsavtal 4. Återbetalning av projektmedel som utbetalats i förskott för kommunala partnerskap reducerar kostnader för vidareförmedlade bidrag. Föreningens redovisade bidragsintäkter avseende avtal 4 reduceras med motsvarande belopp som redovisade kostnader.

VÄRDERINGSPRINCIPER M M

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

AVSKRIVNINGAR

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Materiella anläggningstillgångar	Nyttjandeperiod
Möbler	5-10 år
IT-utrustning	3 år

TILLKOMMANDE UTGIFTER

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

NOT 2 BIDRAG OCH ÖVRIGA INTÄKTER

Bidrag och övriga intäkter	2023-01-01- 2023-12-31	2022-01-01- 2022-12-31
Sida kärnstödsavtal 3	9 466 461	60 660 887
Sida kärnstödsavtal 4	45 471 299	0
Sida Zimbabweprojektet	0	3 747 379
Sida SPF Info-Kom	863 349	1 643 633
Trans lighthouses EU-projekt	61 603	0
Summa:	55 862 712	66 051 899
Lönebidrag	215 124	214 468
Övriga intäkter	547 684	0
Summa bidrag och övriga intäkter:	56 625 520	66 266 367

NOT 3 RÖRELSEKOSTNADER

Rörelsekostnader	2023-01-01- 2023-12-31	2022-01-01- 2022-12-31
Kommunala partnerskap	25 724 384	21 407 199
Internationella utbildningsprogrammet	14 653 026	19 356 483
Kunskapscentrum	6 208 052	8 155 904
Kansli - administration	8 944 281	11 682 000
Projektverksamhet Zimbabwe	0	3 747 379
SPF Info-Kom	863 349	1 643 633
Trans lighthouses EU-projekt	61 603	0
Avskrivningar	199 664	274 789
Summa kostnader:	56 654 359	66 267 387

NOT 4 FINANSIELLA KOSTNADER OCH INTÄKTER

Rörelsekostnader	2023-01-01- 2023-12-31	2022-01-01- 2022-12-31
Valutakursvinst/förlust	0	0
Ränteintäkter	27 840	1 020
Räntekostnader	0	0
Summa finansiella kostnader/intäkter:	27 840	1 020

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

NOT 5 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER

Antal anställda	2023	2022
Antal kvinnor	16	16
Antal män	5	6
Totalt antal	21	22

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader	2023-01-01- 2023-12-31	2022-01-01- 2022-12-31
Styrelse	0	0
Generalsekreterare	1 039 512	1 008 414
Övriga anställda	11 047 498	12 139 143
Summa löner:	12 087 010	13 147 557
Sociala kostnader	6 278 233	5 525 039
(Varav pensionskostnader generalsekreterare)	313 090	304 346
(Varav pensionskostnader övrig personal)	1 462 832	684 929
Summa sociala och pensionskostnader	6 278 233	6 514 314

Övriga personalkostnader	2023-01-01- 2023-12-31	2022-01-01- 2022-12-31
Utbildning, vaccination och friskvård	127 990	318 471

Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen		1
Andel män i styrelsen		3

NOT 6 INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER

	2023-01-01- 2023-12-31	2022-01-01- 2022-12-31
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	3 872 560	3 715 789
Nyanskaffningar	58 897	156 771
Försäljningar/Utrangeringar	0	0
Akkumulerade anskaffningsvärden	3 931 457	3 872 560
<i>Akkumulerade avskrivningar</i>		
Ingående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-3 487 507	-3 212 718
Årets avskrivning enligt plan	-199 664	-274 789
Försäljningar/Utrangeringar	0	0
Totalt Akkumulerade avskrivningar	-3 687 171	-3 487 507
Redovisat värde vid årets slut	244 286	385 053

NOT 7 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2023-01-01- 2023-12-31	2022-01-01- 2022-12-31
Kärnstödsavtal 3	9 199 187	19 698 400
Kärnstödsavtal 4	9 317 099	0
Upplupen skuld kommuner och regioner avtal 3	41 359 178	47 391 930
Upplupen skuld kommuner och regioner avtal 4	4 850 000	0
Zimbabweprojektet	0	790 690
SPF Info-Kom	0	1 596 169
Trans lighthouses EU-projekt	432 974	0
Upplupna pensionskostnader	0	404 811
Upplupna lagstadgade sociala avgifter	162 647	0
Upplupna semesterlöner	517 668	703 839
Övriga upplupna kostnader	1 464 165	988 096
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter:	67 302 918	71 573 935

NOT 8 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE*Ställda säkerheter och eventalförpliktelser*

Det finns inga ställda säkerheter eller förpliktelser.

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

EVENTUALFÖRPLIKTELSE

ICLD har åtagit sig att tillhandahålla projektbidrag till svenska kommuner och regioner för två parallella kärnstödsavtal som 2023 uppgår till 42 461 817 kr. Dessa åtaganden har beviljats och avtalats enligt särskilda överenskommelser och avtal.

Förutsättningen för vidareförmedling av beviljade projektbidrag till kommuner och regioner är beroende av ICLD:s fortsatta finansiering från Sida. En friskrivningsklausul har införts i avtal med kommuner och regioner, vilket innebär att

ICLD inte är skyldig att tillhandahålla beviljade medel om ICLD ej får fortsatt finansiering från Sida.

Det finns en sannolik eventualförpliktelse att tillhandahålla dessa medel till svenska kommuner och regioner, förutsatt att ICLD erhåller fortsatt finansiering från Sida enligt avtalen. Vid den aktuella rapporteringsperiodens slutdatum har inga händelser eller omständigheter inträffat som indikerar en förändring i den bedömningen.

Eventualförpliktelse	2023-12-31	2022-12-31
Kvarvarande volym avtal 3	37 961 817	47 752 874
Kvarvarande volym avtal 4	4 500 000	0
Summa:	42 461 817	47 752 874

NOT 9 BUDGET OCH UTFALL UTBETALNINGAR KÄRNSTÖDSAVTAL 3

	Budget 2023	Utbetalningar 2023	Avvikelse budget
<i>Kommunala partnerskap</i>			
Vidarebefordrade projektbidrag	42 199 000	15 499 213	26 699 787
Summa kärnstödsavtal 3:	42 199 000	15 499 213	26 699 787

Kassaflöde kärnstödsavtal 3

IB 2023	Rekvirering 2023	Utbetalningar 2023	UB 2023
19 698 400	5 000 000	15 499 213	9 199 187

Kärnstödsavtal 3	Belopp
Avtalat belopp	431 963 000
Rekvirerat belopp för avtalsperioden 2016-2025	361 515 000
Belopp kvar att rekvirera under avtalsperiod	70 448 000
Vidareförmedlade projektbidrag	15 499 213

NOT 10 BUDGET OCH UTFALL UTBETALNINGAR KÄRNSTÖDSAVTAL 4

	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse budget
Kommunala utbildningar & projekt	12 400 700	4 108 022	8 292 678
Forskningsfrämjande	1 800 000	1 903 626	-103 626
Resor, konferens, kost & logi	11 586 235	9 527 561	2 058 674
Föreläsare, mentorer & samarbetspartners	1 797 000	1 505 549	291 451
Kommunikation & trycksaker	712 900	471 142	241 758
IT & programvaror	1 240 400	1 558 556	-318 156
Lokalkostnader	1 498 400	1 526 728	-28 328
Förbrukningsmateriel & kontor	702 800	579 088	123 712
Konsulter & utvärdering	317 500	134 127	183 373
Revision	350 000	380 062	-30 062
Personalkostnader	16 564 267	18 502 097	-1 937 830
Övriga personalkostnader, utbildning & rekrytering	346 657	126 991	219 666
Total	49 316 859	40 323 549	8 993 310

Kassaflöde kärnstödsavtal 4

Utfall som belastar kärnstödsavtal 4 minskas med övriga intäkter på 790 648 kr.

IB 2023	Rekvirerat 2023	Utfall 2023	UB 2023
0	50 000 000	40 323 549	10 467 099

Kärnstödsavtal 4	Belopp
Avtalat belopp	165 000 000
Rekvirerat belopp för avtalsperioden 2023-2025	50 000 000
Belopp kvar att rekvirera under avtalsperiod	115 000 000
Vidareförmedlade projektbidrag	3 440 000

NOT 11 FINANSIELL RAPPORT SPF INFO-KOM PROJEKT

Budget och utfall med avvikelse för Info-Kom projektet Sidainsats nr 1453.

Info-Kom	Budget 2020-2023	Utfall 2020-2023	Avvikelse budget
Erhållna Sidabidrag	3 239 682	3 239 802	120
Projektbidrag/kommunbidrag	-2 517 802	-1 937 185	580 617
Personalkostnader	-546 880	-485 092	61 788
Övrigt/revision	-175 000	-84 705	90 295
Total	0	732 820	732 820

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

Sida partnership forum Info-Kom projekt

IB 2023	Utfall 2023	Återfört Sida 2023	UB 2023
1 596 169	863 349	732 820	0

NOT 12 TRANS LIGHTHOUSES EU-PROJEKT

TRANS-Lighthouses är ett stort forskningsprojekt finansierat av EU och genomförs av ett konsortium av europeiska organisationer. Projektet fokuserar på inkluderande naturbaserade lösningar (NBS) och sträcker sig över perioden maj 2023 till 2026.

IB 2023	Rekvirerat 2023	Utfall 2023	UB 2023
0	494 577	61 603	432 974

NOT 13 ERHÅLLNA VERKSAMHETSBI DRAG

	Utfall 2023
Kärnstödsavtal 3	5 000 000
Kärnstödsavtal 4	50 000 000
Trans lighthouses EU-Projekt	494 577
Summa erhållna verksamhetsbidrag:	55 494 577

	Utfall 2023
Zimbabweprojektet	-790 690
SPF Info-Kom	-732 820
Summa återförda verksamhetsbidrag:	-1 523 510

NOT 14 VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Efter balansdagens slut har verksamheten pågått enligt verksamhetsplan och budget.

Deltagare som önskar ingå i ICLD:s partnerskapsnätverk för demokratisk resiliens möttes i Visby december 2023. Foto: Maria Jansson.

UNDERSKRIFTER

Lena Langlet
Styrelseordförande
Sveriges kommuner och regioner

Magnus Holmberg
Styrelseledamot
Sveriges kommuner och regioner

Tomas Bergström
Styrelseledamot
Lunds universitet

Stefaan De Maecker
Styrelseledamot
Region Gotland

Johan Lilja
Generalsekreterare
Internationellt Centrum för Lokal Demokrati

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som
framgår av den elektroniska signeringen
Grant Thornton Sweden AB

Visby, den dag som framgår av den elektroniska signeringen

Per Gardelin
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till föreningsstämman i Internationellt Centrum för Lokal Demokrati

Org.nr. 802441-7480

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

UTTALANDEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Internationellt Centrum för Lokal Demokrati för år 2023.

Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 16 - 45 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Internationellt Centrum för Lokal Demokratis finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

ANNAN INFORMATION ÄN ÅRSREDOVISNINGEN

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1 - 15. Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

STYRELSEN OCH GENERALSEKRETERARENS ANSVAR

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att upplösa föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

REVISORNS ANSVAR

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland

annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsen och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på

ICLD ÅRSREDOVISNING 2023

de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

UTTALANDEN

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsen och generalsekreterarens förvaltning för Internationellt Centrum för Lokal Demokrati för år 2023.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter och generalsekreteraren ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

STYRELSEN OCH GENERALSEKRETERARENS ANSVAR

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för förvaltningen enligt stadgarna.

REVISORNS ANSVAR

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Visby, den dag som framgår av
den elektroniska signeringen

Per Gardelin
Auktoriserad revisor

Deltagare i ICLD:s ledarskapsprogram för kvinnor från hela världen. Foto: ICLD.

